

การสอนเสริมครั้งที่ 1

กฎหมายระหว่างประเทศ 41451

สาขาวิชานิติศาสตร์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาชิราช

เอกสารโสตทัศนศึกษา

กฎหมายระหว่างประเทศ

International Law

สงวนลิขสิทธิ์

เอกสารโสตทัศนศึกษา หมายเหตุระหว่างประเทศการสอนเสริมครั้งที่ 1

จัดทำขึ้นเพื่อเป็นบริการแก่นักศึกษาในการสอนเสริม

จัดทำต้นฉบับ : คณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดวิชา

บรรณาธิการ/ออกแบบ : คณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดวิชา

จัดพิมพ์: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พิมพ์ที่: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พิมพ์ครั้งที่ 1 ภาค 1/54

แผนการสอนเสริมครั้งที่ 1

หน่วยที่สอนเสริม (หน่วยที่ 1-8)

- ประเด็น**
1. ความหมาย และลักษณะของกฎหมายระหว่างประเทศ
 2. วิวัฒนาการของกฎหมายระหว่างประเทศ
 3. บ่อเกิดของกฎหมายระหว่างประเทศ
 4. บุคคลในกฎหมายระหว่างประเทศ
 5. เขตแดนและเขตอำนาจรัฐ
 6. ความสัมพันธ์ระหว่างกฎหมายระหว่างประเทศกับกฎหมายภายใน
 7. สนธิสัญญา
 8. การระงับข้อพิพาทระหว่างประเทศโดยสันติวิธี
 9. การจำกัดการใช้กำลังระหว่างประเทศ
 10. ความรับผิดชอบของรัฐ

แนวคิด

1. กฎหมายระหว่างประเทศเป็นกฎเกณฑ์ที่ใช้บังคับในความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลระหว่างประเทศซึ่งในปัจจุบัน นอกจากรัฐแล้วยังมีองค์การระหว่างประเทศอีกด้วย อีกทั้งยังมีเนื้อหาซึ่งเกี่ยวข้องกับภารกิจคุ้มครองปัจเจกชนภายในรัฐต่าง ๆ ด้วยโดยเป็นกฎหมายที่มีข้อพิสูจน์ยืนยันได้หลายประการแต่มีลักษณะแตกต่างจาก กฎหมายภายในเนื่องจากเกิดขึ้นในสังคมที่มีโครงสร้างต่างกันและมีพื้นฐานทางกฎหมายต่างกัน
2. กฎหมายระหว่างประเทศเริ่มเกิดขึ้นจากกฎเกณฑ์ที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษรในรูปของจารีตประเพณีระหว่างประเทศซึ่งมีข้อจำกัดในเรื่องที่ต้องใช้เวลายาวนานในการก่อตัวขึ้น และถูกเสริมด้วยกฎเกณฑ์ที่เป็นลายลักษณ์อักษร โดยเฉพาะในรูปของสนธิสัญญาเนื้อหาสาระของกฎหมายระหว่างประเทศมีวิวัฒนาการไปจากกฎเกณฑ์ที่เดิมมุ่งเน้นความสัมพันธ์เฉพาะระหว่างรัฐ โดยพัฒนาไปในทิศทางที่ครอบคลุมเรื่องต่าง ๆ รวมถึงที่เกี่ยวกับเอกชนด้วยจากศตวรรษที่ 16 ซึ่งเริ่มเกิดมี "รัฐชาติ" ขึ้นจนถึงสิ้นสงครามโลกครั้งที่ 1 กฎหมายระหว่างประเทศเป็นกฎเกณฑ์ที่เน้นเกี่ยวกับการบังคับความสัมพันธ์ระหว่างรัฐ จากสิ้นสงครามโลกครั้งที่ 1 จนถึงปัจจุบัน กฎหมายระหว่างประเทศมีวิวัฒนาการไปอย่างมากมาย กล่าวคือเกิดมีบุคคลในกฎหมายระหว่างประเทศเพิ่มขึ้นอัน ได้แก่ องค์การระหว่างประเทศ และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศมีความหลากหลายและซับซ้อนขึ้นกว่าในอดีต
3. บ่อเกิดของกฎหมายระหว่างประเทศมีหลายประการ ทั้งที่เป็นลายลักษณ์อักษร กล่าวคือ สนธิสัญญา และที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งได้แก่ จารีตประเพณีระหว่างประเทศและ

หลักกฎหมายทั่วไป นอกจากนี้ยังมีบ่อเกิดซึ่ง มาตรา 38 ของธรรมนูญศาลยุติธรรมระหว่างประเทศบัญญัติว่าเป็นบ่อเกิดลำดับรอง กล่าวคือ แนวคำพิพากษาของศาลระหว่างประเทศ และความเห็นของผู้เชี่ยวชาญทางกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศจะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยองค์ประกอบ 3 ประการ กล่าวคือ องค์ประกอบทางด้านวัตถุ (rationemateriae หรือ material element) องค์ประกอบทางด้านเวลา (rationetemporis หรือ time element) องค์ประกอบด้านจิตใจ (Psychological element) ซึ่งเป็นองค์ประกอบขั้นสุดท้ายที่มีความสำคัญมากที่สุด เพราะเป็นปัจจัยที่จะทำให้วินิจฉัยได้ว่าหลักกฎหมายใดได้กลายเป็นกฎหมายจารีตประเพณี ซึ่งมีผลใช้บังคับเป็นกฎหมาย (lex lata หรือ law as it is ที่เรียกว่า positive law หรือ hard law) หรือยัง คือ opiniojuris ซึ่งย่อมาจาก opiniojurisnecessitatis โดยสรุป องค์ประกอบทั้งสามคือ ทางปฏิบัติของรัฐที่มีลักษณะซ้ำ ๆ กันแพร่หลาย และภายในช่วงระยะเวลาหนึ่งในฐานะองค์ประกอบทางวัตถุ และความเชื่อมั่นว่าต้องกระทำเพราะเป็นกฎหมาย ในฐานะองค์ประกอบทางจิตใจ

4. รัฐเป็นบุคคลดั้งเดิมหรือบุคคลหลักในกฎหมายระหว่างประเทศ รัฐเกิดขึ้นโดยองค์ประกอบทางข้อเท็จจริง มีสิทธิและหน้าที่ที่สมบูรณ์ตามกฎหมายระหว่างประเทศ และมีความเท่าเทียมกันตามกฎหมายระหว่างประเทศ องค์การระหว่างประเทศเป็นบุคคลลำดับรองในกฎหมายระหว่างประเทศเกิดขึ้นโดยความตกลงระหว่างรัฐและมีความสามารถตามกฎหมายระหว่างประเทศที่จำกัดภายในขอบเขตของความตกลงก่อตั้งองค์การระหว่างประเทศนั้นๆ รัฐมีองค์ประกอบหลัก 3 ประการ คือ ดินแดน ประชากร และรัฐบาล คำจำกัดความของรัฐเป็นแนวความคิดทางรัฐศาสตร์มากกว่าทางนิติศาสตร์ เนื่องจากรัฐเกิดขึ้นจากข้อเท็จจริงของการใช้อำนาจเหนือดินแดนและประชากร ส่วนการรับรองรัฐมีผลเสมือนเป็นการประกาศว่ารัฐได้เกิดขึ้นมาแล้ว รัฐที่ได้รับการรับรองจะมีความสามารถในการทำนิติกรรมระหว่างประเทศได้อย่างสมบูรณ์
5. เขตแดนของรัฐเป็นการกำหนดขอบเขตแห่งดินแดนของแต่ละรัฐที่มีอำนาจอธิปไตยเหนือดินแดน บุคคล และกิจการ ภายในรัฐนั้น และแยกจากดินแดนของรัฐอื่นๆ ในประชาคมโลก ดังนั้นการมีเขตแดนที่แน่นอนจึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการเป็นรัฐ และเป็นขอบเขตดินแดนที่รัฐสามารถใช้อำนาจสูงสุดแห่งอธิปไตยแห่งตนโดยไม่มีรัฐใดสามารถเข้ามาก้าวล่วงหรือแทรกแซงได้เว้นแต่กรณีของรัฐต่างๆ ได้แสดงเจตจำนงในการให้ความร่วมมือระหว่างกันในรอบของความร่วมมือที่ได้ตกลงระหว่างกันไว้ เขตแดนจึงเป็นทั้งเรื่องชี้แสดงและจำกัดขอบเขตการใช้อำนาจอธิปไตยของรัฐในประชาคมระหว่างประเทศ ส่วนเขตอำนาจรัฐหมายถึง อำนาจตามกฎหมายของรัฐเหนือบุคคล ทรัพย์สิน หรือเหตุการณ์ต่างๆ เขตอำนาจรัฐอาจจำแนกตามเนื้อหาของอำนาจได้เป็น 2 ประเภทคือ 1. เขตอำนาจในการสร้างหรือบัญญัติกฎหมาย และ 2. เขตอำนาจในการบังคับการตามกฎหมาย การใช้เขตอำนาจของรัฐมีมูลฐาน

มาจากหลักการสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ 1. หลักดินแดน (Territorial principle) 2. หลักสัญชาติ (Nationality principle) 3. หลักผู้ถูกระทำ (Passive personality principle) 4. หลักป้องกัน (Protective principle) และ 5. หลักสากล (Universality principle) ซึ่งแต่หลักการดังกล่าวมีสาระสำคัญที่สนับสนุนการใช้เขตอำนาจรัฐด้วยเหตุผลที่แตกต่างกัน

6. ความสัมพันธ์ระหว่างกฎหมายระหว่างประเทศกับกฎหมายภายในสามารถอธิบายได้ด้วยทฤษฎีต่าง ๆ ของนักนิติศาสตร์ อันได้แก่ ทฤษฎีเอกนิยมและทวินิยม อย่างไรก็ตามความสัมพันธ์อาจแบ่งออกได้เป็นหลายประเภทตามแต่ละที่มาหรือบ่อเกิดของกฎเกณฑ์ของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และตามลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างกฎหมายทั้งสองระดับ
7. กฎหมายสนธิสัญญาวิวัฒนาการมาจากจารีตประเพณีระหว่างประเทศ ต่อมาได้มีการประมวลหลักเกณฑ์ในการทำสนธิสัญญาไว้ในอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยกฎหมายสนธิสัญญา ค.ศ. 1969 ซึ่งได้บัญญัติเกี่ยวกับ ความหมาย ขั้นตอน ผลของสนธิสัญญา การใช้ การตีความ และการสิ้นสุดของสนธิสัญญา อันเป็นแนวปฏิบัติสำหรับการทำสนธิสัญญาระหว่างรัฐ การทำสนธิสัญญาขึ้นอยู่กับ การแสดงเจตจำนงของรัฐ และมีกระบวนการ ขั้นตอนที่สำคัญต่างๆ ในการทำสนธิสัญญา คือการแต่งตั้งผู้มีอำนาจเต็ม หรือโดยผู้มีอำนาจหน้าที่โดยตำแหน่ง เช่น ประมุขของรัฐ หรือหัวหน้ารัฐบาล วิธีการเจรจา การยอมรับข้อบทสนธิสัญญา การยอมรับขั้นสุดท้าย การประกาศใช้ และการจดทะเบียนสนธิสัญญา ความสมบูรณ์ของสนธิสัญญาขึ้นอยู่กับเงื่อนไขหลายประการ ได้แก่ คุณสมบัติและความสามารถของคู่ภาคี การให้ความยินยอม เหตุแห่งโมฆะกรรมของสนธิสัญญาสนธิสัญญาที่มีผลสมบูรณ์ย่อมมีผลบังคับระหว่างคู่ภาคี ซึ่งสามารถทำความตกลงเกี่ยวกับการใช้ การตีความ การตั้งข้อสงวน การแก้ไขเปลี่ยนแปลง สนธิสัญญา และในบางกรณีสนธิสัญญาอาจจะมีผลต่อรัฐที่สามได้ สนธิสัญญาอาจจะมีผลโดยเหตุหลายประการทั้งเหตุที่กำหนดไว้ในสนธิสัญญา เหตุจากพฤติการณ์ภายนอก เหตุจากการละเมิดสนธิสัญญา หรือการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายอื่นๆ ตลอดจนเหตุสุดวิสัย และการมีเหตุการณ์ที่ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติตามสนธิสัญญาได้ ซึ่งคู่ภาคีอาจจะจัดแจงการไม่ใช้ หรือการสิ้นสุดของสนธิสัญญา การสิ้นสุดของสนธิสัญญาอาจจะไม่กระทบต่อพันธกรณีของรัฐคู่ภาคีตามกฎหมายระหว่างประเทศอื่นๆ หรือจารีตประเพณีระหว่างประเทศ
8. รัฐมีหน้าที่ในการระงับข้อพิพาทที่เกิดขึ้นระหว่างกันโดยสันติวิธี ทั้งนี้รัฐมีเสรีภาพในการเลือกใช้วิธีการที่ตนเห็นว่าเหมาะสมได้ การระงับข้อพิพาทระหว่างประเทศโดยสันติวิธีอาจแบ่งออกได้เป็น การระงับข้อพิพาททางการเมืองหรือทางการทูต และการระงับข้อพิพาททางการศาล
9. กฎหมายเกี่ยวกับการจำกัดการใช้กำลังทางทหารในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศซึ่งรู้จักและเรียกกันแต่เดิมว่ากฎหมายภาคสงครามมีวิวัฒนาการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก โดยเฉพาะใน ส่วนที่เกี่ยวกับสิทธิของรัฐในการใช้กำลังทางทหารที่ชอบด้วยกฎหมายที่จากเดิมเป็นสิทธิ

กลายเป็นข้อห้ามไปในปัจจุบัน ดังนั้นการใช้กำลังทางทหารจึงเป็นเพียงข้อห้ามเท่านั้นในขณะนี้ นอกจากนี้องค์การสหประชาชาติยังได้รับมอบหมายหน้าที่ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการควบคุมและจำกัดสิทธิของรัฐในการใช้กำลังทางทหารอีกด้วย โดยอาศัยกลไกการธำรงรักษาสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศซึ่งมีวิวัฒนาการไปจากที่ได้บัญญัติไว้ในกฎบัตรสหประชาชาติเป็นอย่างมาก กฎหมายและข้อบังคับที่ใช้ในปฏิบัติการทางทหารก็มีวิวัฒนาการไปในทิศทางที่ให้หลักประกันและเสริมสร้างความคุ้มครองให้กับผู้ที่มีส่วนโดยตรงในการทำสงครามและบุคคลที่ไม่ได้มีส่วนร่วมในการทำสงคราม โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มบุคคลและทรัพย์สินต่างๆ ที่ตกเป็นเหยื่อหรือประสบภัยสงคราม

10. การอยู่ร่วมกันในประชาคมระหว่างประเทศ รัฐอธิปไตยต่างมีหน้าที่ที่จะไม่ละเมิดกฎหมายระหว่างประเทศก่อความเสียหายให้แก่รัฐหนึ่ง หากรัฐได้กระทำความผิดไม่ว่าโดยการจงใจหรือประมาทเลินเล่อ รัฐจะต้องรับผิดชอบและมีพันธกรณีที่จะต้องชดเชยค่าสินไหมทดแทน ปัจจุบันมีกิจกรรมของรัฐมากมายที่ไม่ขัดต่อกฎหมายระหว่างประเทศแต่มีความเสี่ยงภัยสูง ดังนั้น กฎหมายระหว่างประเทศในรูปของสนธิสัญญาจึงกำหนดความรับผิดชอบให้ตกแก่รัฐผู้เป็นเจ้าของดินแดนอันเป็นที่ตั้งหรือต้นกำเนิดของกิจกรรมเสี่ยงภัยดังกล่าวให้รับผิดชอบเด็ดขาดกล่าวคือ รัฐผู้เสียหายไม่ต้องพิสูจน์ความผิด

วัตถุประสงค์

เมื่อนักศึกษารับการสอนเสริมแล้วสามารถ

1. อธิบายความหมาย และลักษณะของกฎหมายระหว่างประเทศได้
2. อธิบายวิวัฒนาการของกฎหมายระหว่างประเทศได้
3. อธิบายบ่อเกิดของกฎหมายระหว่างประเทศได้
4. อธิบายบุคคลในกฎหมายระหว่างประเทศได้
5. อธิบายเขตแดนและเขตอำนาจรัฐได้
6. อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างกฎหมายระหว่างประเทศกับกฎหมายภายในได้
7. อธิบายกฎหมายสนธิสัญญาได้
8. อธิบายการระงับข้อพิพาทระหว่างประเทศโดยสันติวิธีได้
9. อธิบายการจำกัดการใช้กำลังระหว่างประเทศได้
10. อธิบายความรับผิดชอบของรัฐได้

กิจกรรมสอนเสริม

1. อธิบายสาระสังเขปเกี่ยวกับ โครงสร้างเนื้อหาของชุดวิชากฎหมายระหว่างประเทศ ประกอบ เอกสาร โสตทัศน
2. อธิบายสาระสังเขปพร้อมยกตัวอย่างของกรณีศึกษาประกอบเอกสาร โสตทัศน
3. ให้ผู้เข้ารับการสอนเสริมวินิจฉัยปัญหาที่กำหนดไว้ในการสอนเสริม
4. เปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการสอนเสริมซักถามปัญหา

สื่อการสอนเสริม

1. ชุดการสอนเสริมสำหรับอาจารย์สอนเสริม
2. เอกสาร โสตทัศนประกอบการบรรยาย
3. ข้อทดสอบที่กำหนดปัญหาไว้สำหรับให้นักศึกษาตอบ
4. แบบประเมินผลการสอนของอาจารย์สอนเสริม

การประเมินผล

1. สังเกตปฏิกิริยาและสีหน้าของผู้เข้ารับการสอนเสริม
2. สังเกตการมีส่วนร่วมในการซักถามและการตอบคำถาม
3. ดูผลการตอบคำถามของผู้เข้ารับการสอนเสริม
4. ประเมินผลจากการวินิจฉัยปัญหาที่กำหนดไว้ให้
5. ประเมินผลความคิดเห็นส่วนรวมของผู้เข้ารับการสอนเสริม
6. ประเมินผลการสอนของอาจารย์สอนเสริม

ชุดการสอนเสริม
ชุดวิชากฎหมายระหว่างประเทศ
การสอนเสริมครั้งที่ 1

ประเด็นการสอนเสริม

1. ความหมาย และลักษณะของกฎหมายระหว่างประเทศ
2. วิวัฒนาการของกฎหมายระหว่างประเทศ
3. ป่อเกิดของกฎหมายระหว่างประเทศ
4. บุคคลในกฎหมายระหว่างประเทศ
5. เขตแดนและเขตอำนาจรัฐ
6. ความสัมพันธ์ระหว่างกฎหมายระหว่างประเทศกับกฎหมายภายใน
7. สนธิสัญญา
8. การระงับข้อพิพาทระหว่างประเทศโดยสันติวิธี
9. การจำกัดการใช้กำลังระหว่างประเทศ
10. ความรับผิดชอบของรัฐ

แบบประเมินผลตนเองก่อนเรียน

คำสั่ง

โปรดตอบคำถามต่อไปนี้ โดยเขียนวงกลมรอบตัวอักษรคำตอบที่ถูกต้องที่สุด สำหรับคำถามที่มีตัวเลือกหรือตอบคำถามที่เป็นคำถามอัตนัย

การตอบคำถาม

นักศึกษาต้องใช้เวลาตอบคำถามให้แล้วเสร็จในเวลา 15 นาที หากทำข้อใดไม่ได้ให้ข้ามไปทำข้ออื่น ห้ามนักศึกษาเดาคำตอบ ให้ตอบเฉพาะข้อที่ทำได้เพื่อการประเมินผลว่าท่านมีความรู้เพียงใดก่อนเรียน

- (1) จงอธิบายความหมายอย่างกว้างของ “สนธิสัญญา”
- (2) โครงสร้างขององค์การระหว่างประเทศประกอบด้วยอะไรบ้าง?
- (3) ผู้แทนทางการทูตมีหน้าที่ต่อรัฐผู้รับอย่างไร?
- (4) เอกสิทธิและความคุ้มกันทางการทูตมีความหมายอย่างไร?
- (5) กฎหมายทะเลมีบ่อเกิดที่มาจากหลักเกณฑ์อะไร?
- (6) การประกาศเขตเศรษฐกิจจำเพาะเกิดขึ้นเนื่องจากเหตุใด และมีแหล่งกำเนิดที่ใด?
- (7) จงบอกองค์ประกอบทั้ง 4 ข้อของความเป็นรัฐ
- (8) กฎหมายไทยกำหนดหลักเกณฑ์ในการได้สัญชาติโดยกำเนิด ตามหลักการในข้อใด
 - 1.หลักสืบสายโลหิต
 - 2.หลักดินแดน
 - 3.หลักสืบสายโลหิตควบคู่กับหลักดินแดน
 - 4.หลักสืบสิทธิ
 - 5.หลักประกันสิทธิ
- (9) ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับการถอนสัญชาติในกฎหมายไทย
 - 1.ประเทศไทยไม่ประสงค์ให้บุคคลที่ได้สัญชาติไทย บางจำพวกมีสัญชาติไทยอีกต่อไป
 - 2.ผู้ได้สัญชาติไทย โดยการแปลงสัญชาติไทยไม่ประสงค์จะมีสัญชาติไทยต่อไป
 - 3.ผู้มีสัญชาติไทยประสงค์จะขอสละสัญชาติไทยเพื่อไปถือสัญชาติอื่น
 - 4.เป็นการเสียดสัญชาติโดยการรับใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว
 5. เป็นหลักเกณฑ์ที่สอดคล้องกับเจตจำนงของผู้ถือสัญชาติด้วย

(10) แนวความคิดของศาลฝรั่งเศสที่นำกฎหมายต่างประเทศมาใช้บังคับในประเทศฝรั่งเศส กฎหมายต่างประเทศนี้มีฐานะตามข้อใด

- 1.เทียบเท่ากฎหมายภายใน
- 2.นำมาใช้ได้เสมือนเป็นกฎหมายภายใน
- 3.เป็นข้อเท็จจริงประเภทหนึ่ง
- 4.เป็นกฎหมายชั้นรองลงมาจากกฎหมายภายใน
5. เป็นเรื่องแนวทางการตีความในทางปฏิบัติ

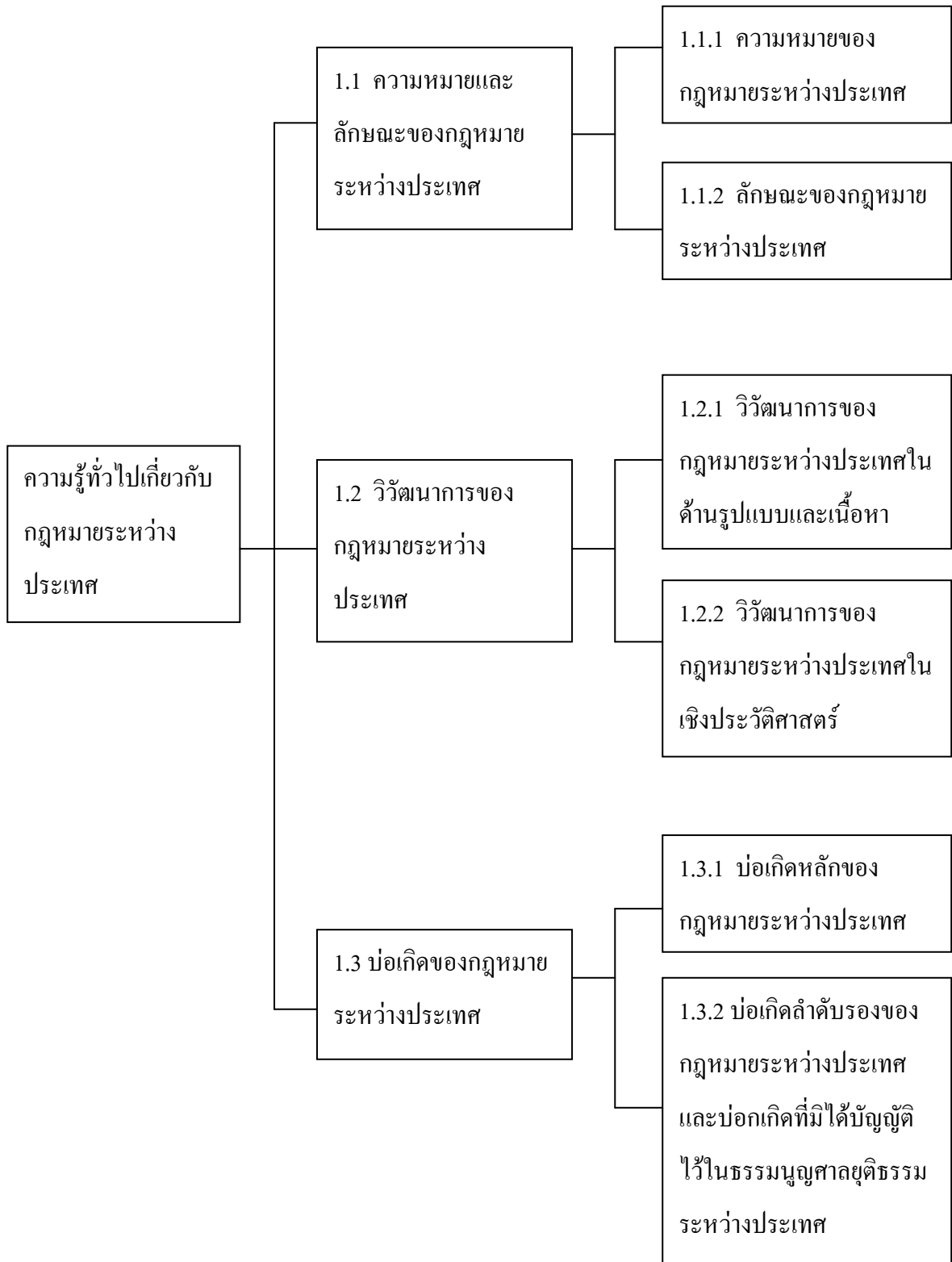
(11) หลักเกณฑ์สำคัญในการนำเอากฎหมายต่างประเทศมาใช้เพื่อจัดการขัดกันแห่งกฎหมายคือข้อใด

- 1.ต้องไม่ขัดกับกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน
- 2.ต้องสอดคล้องกับกฎหมายไทย
- 3.ต้องได้รับความยินยอมจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในคดี
- 4.ต้องสอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศ
5. ต้องเป็นปัญหาข้อกฎหมายเท่านั้น

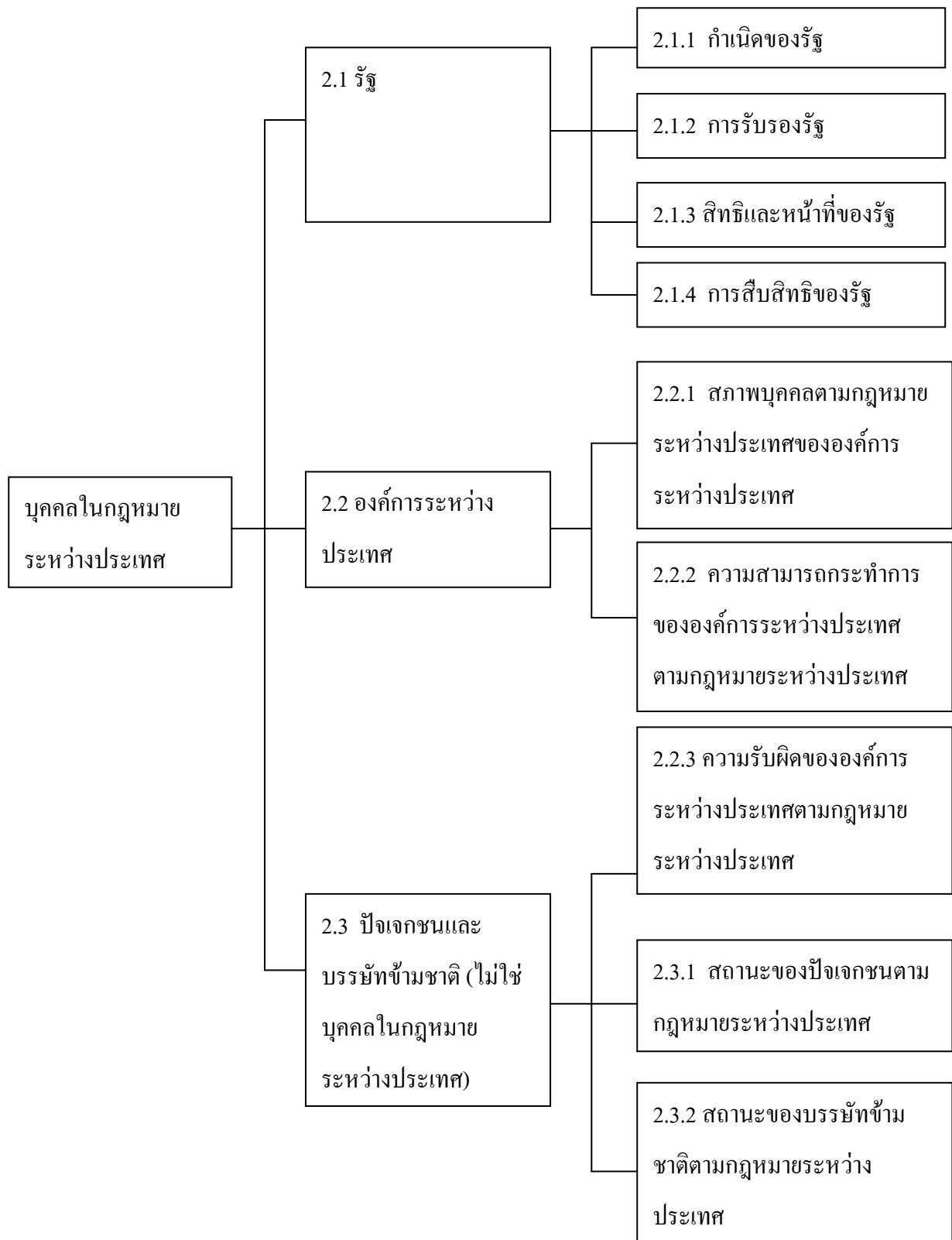
(12) ข้อใดกล่าวถูกต้องที่สุดสำหรับกฎหมายระหว่างประเทศ

- 1.ใช้บังคับเฉพาะรัฐที่ยินยอมเท่านั้น
- 2.ไม่มีบทบังคับ
- 3.มีคุณค่าเท่าเทียมกับกฎหมายภายใน
- 4.อยู่ภายใต้การควบคุมขององค์การสหประชาชาติ
5. อาจมีผลผูกพันกับรัฐแม้ไม่ให้ความยินยอมก็ตาม

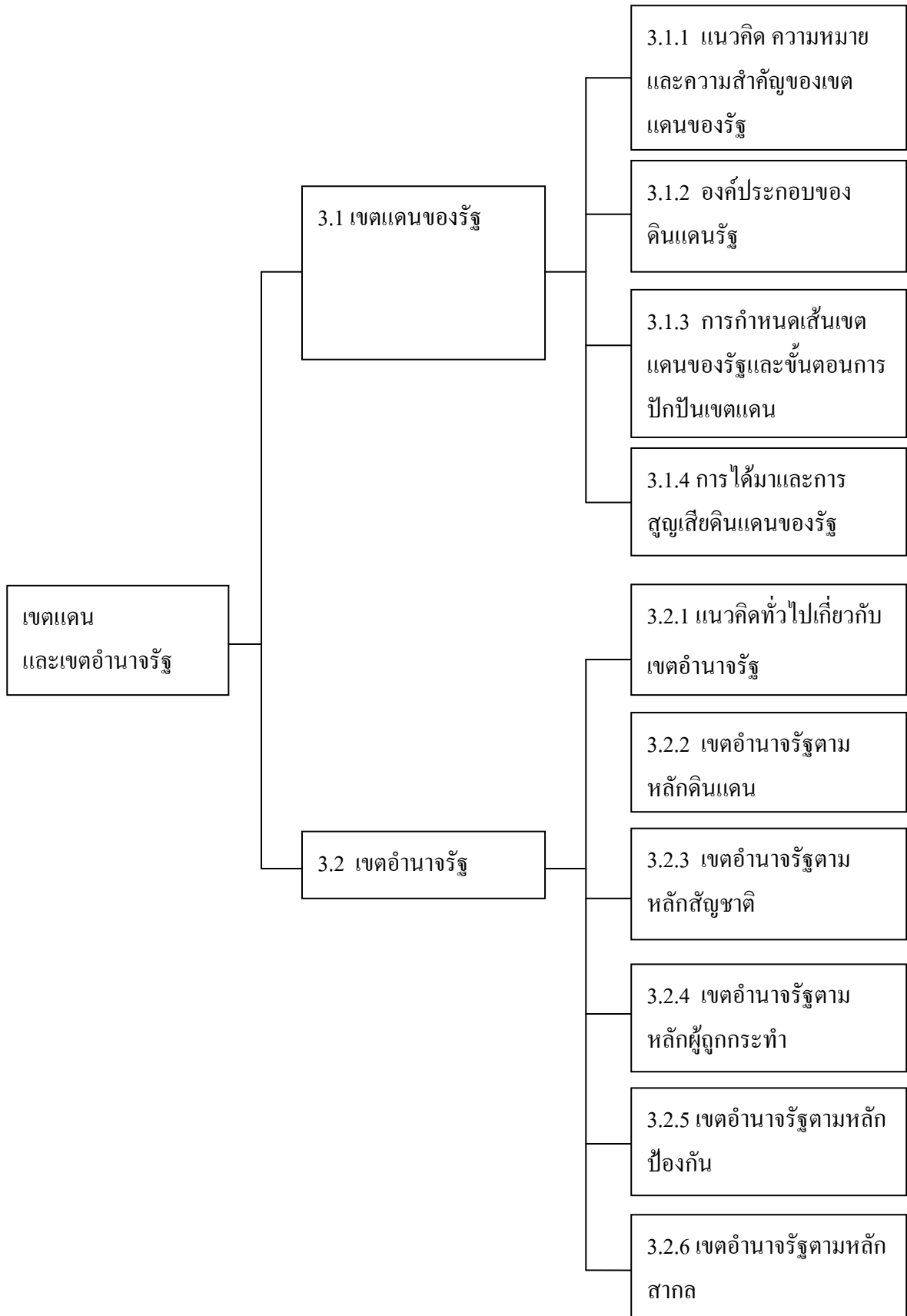
โสตทัศน
หน่วยที่ 1

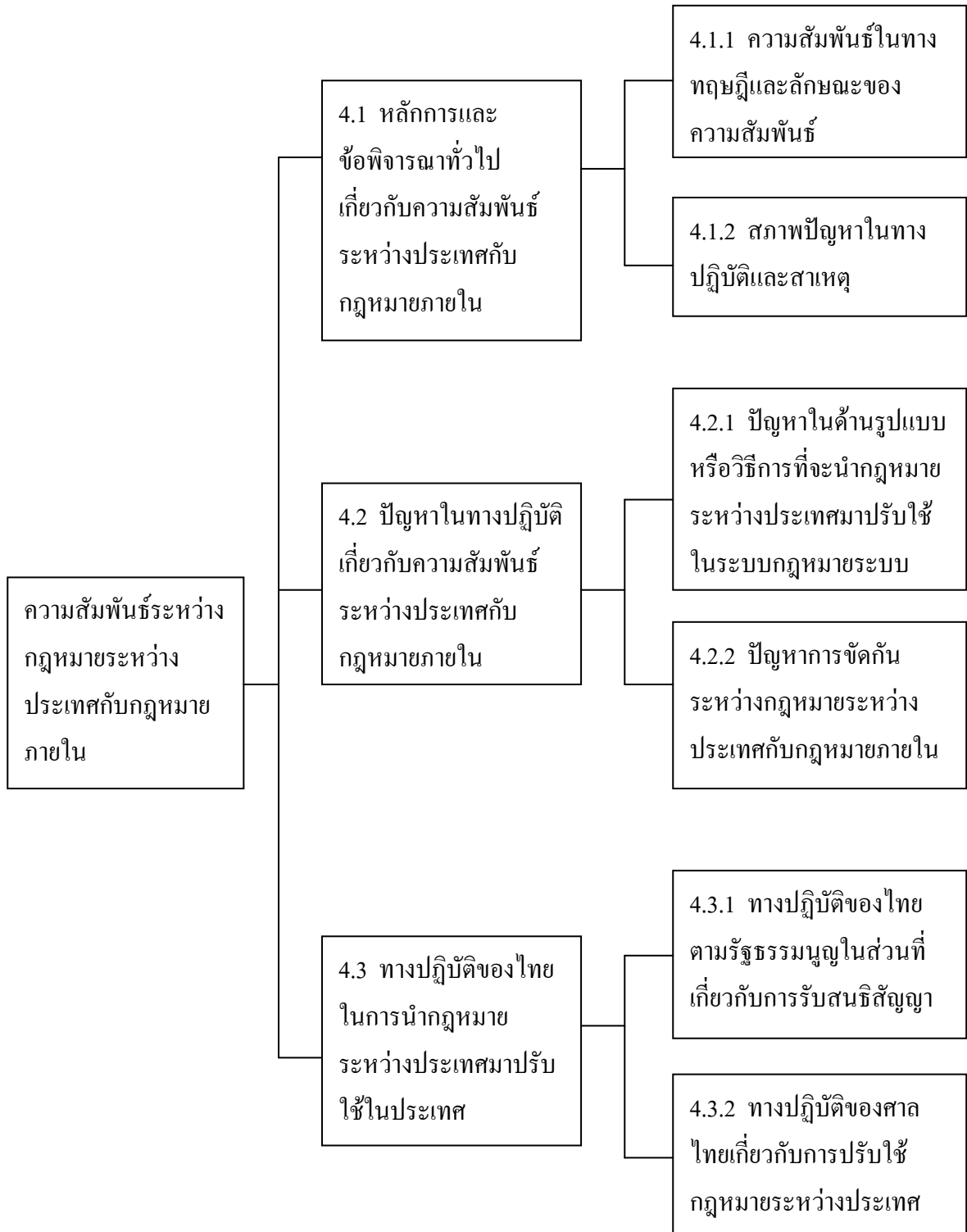
โสตทัศน หน่วยที่ 2

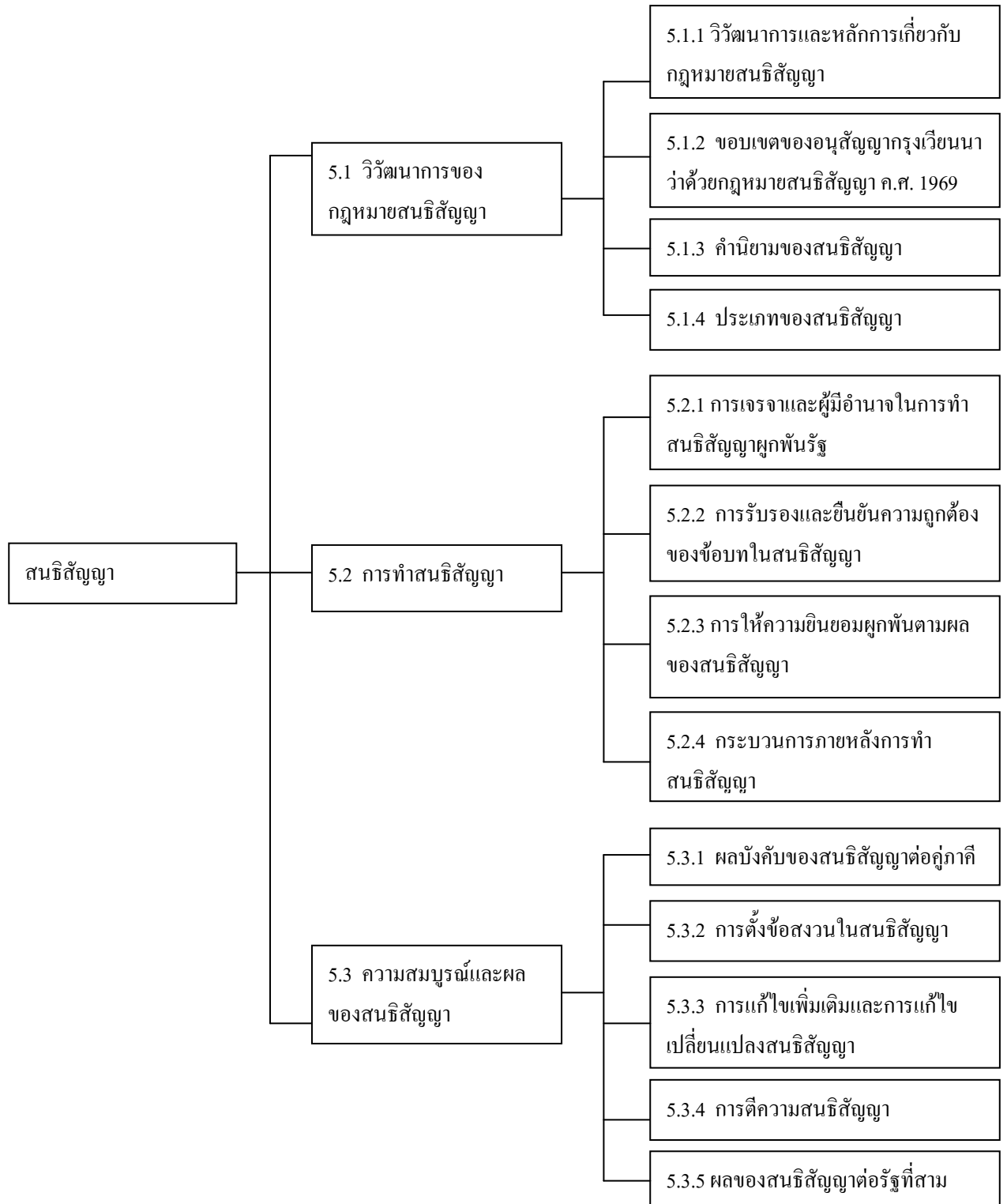
โสตทัศน
หน่วยที่ 3

โสตทัศน
หน่วยที่ 4

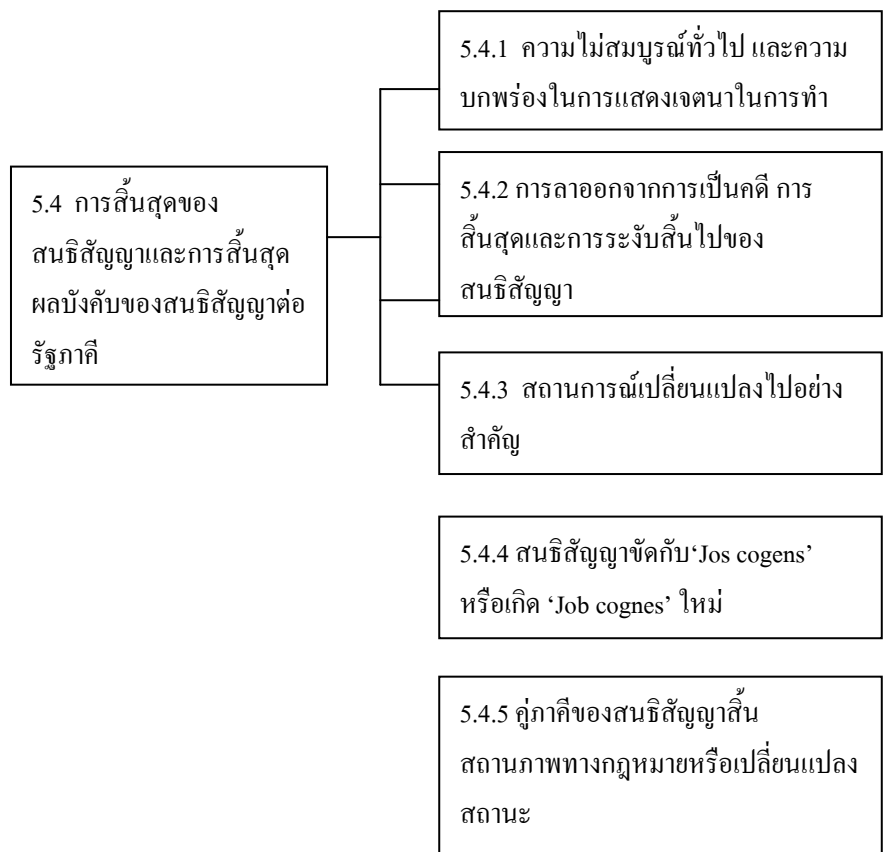

โสตทัศน หน่วยที่ 5

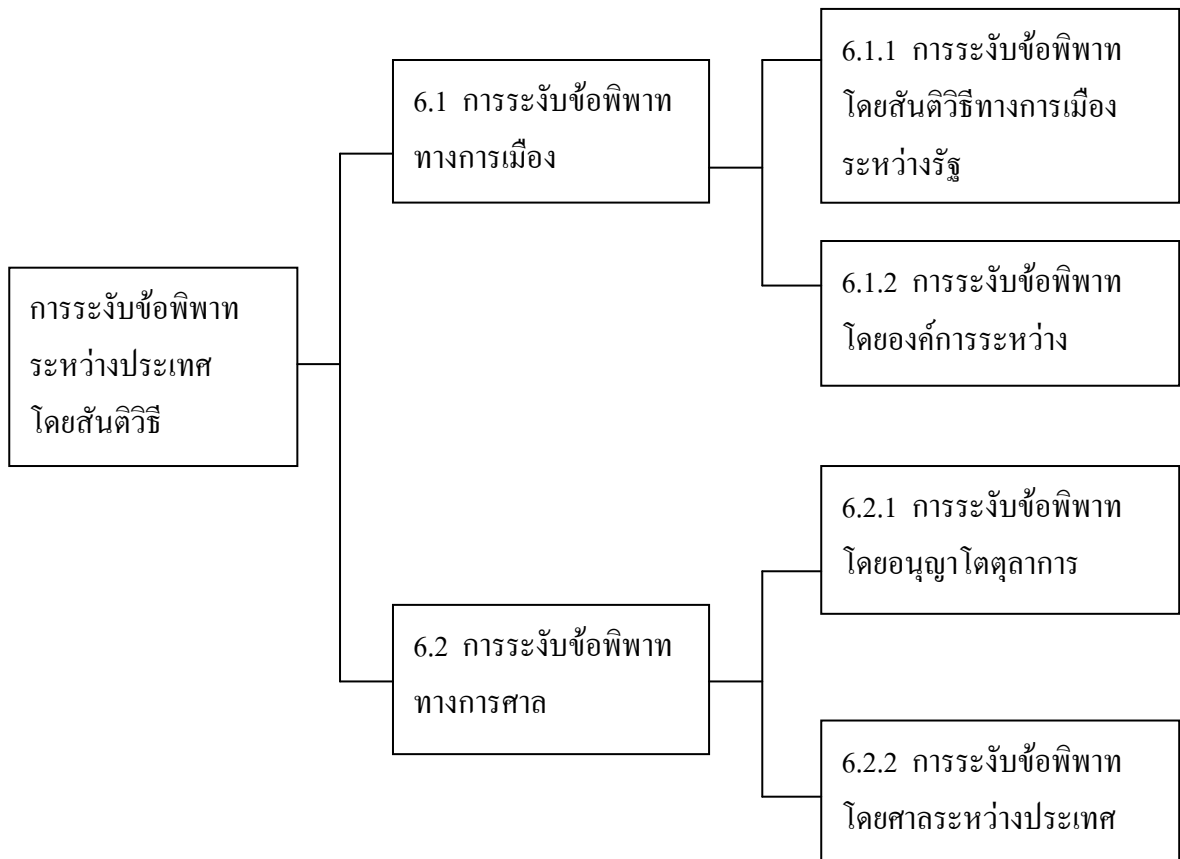

โสตทัศน

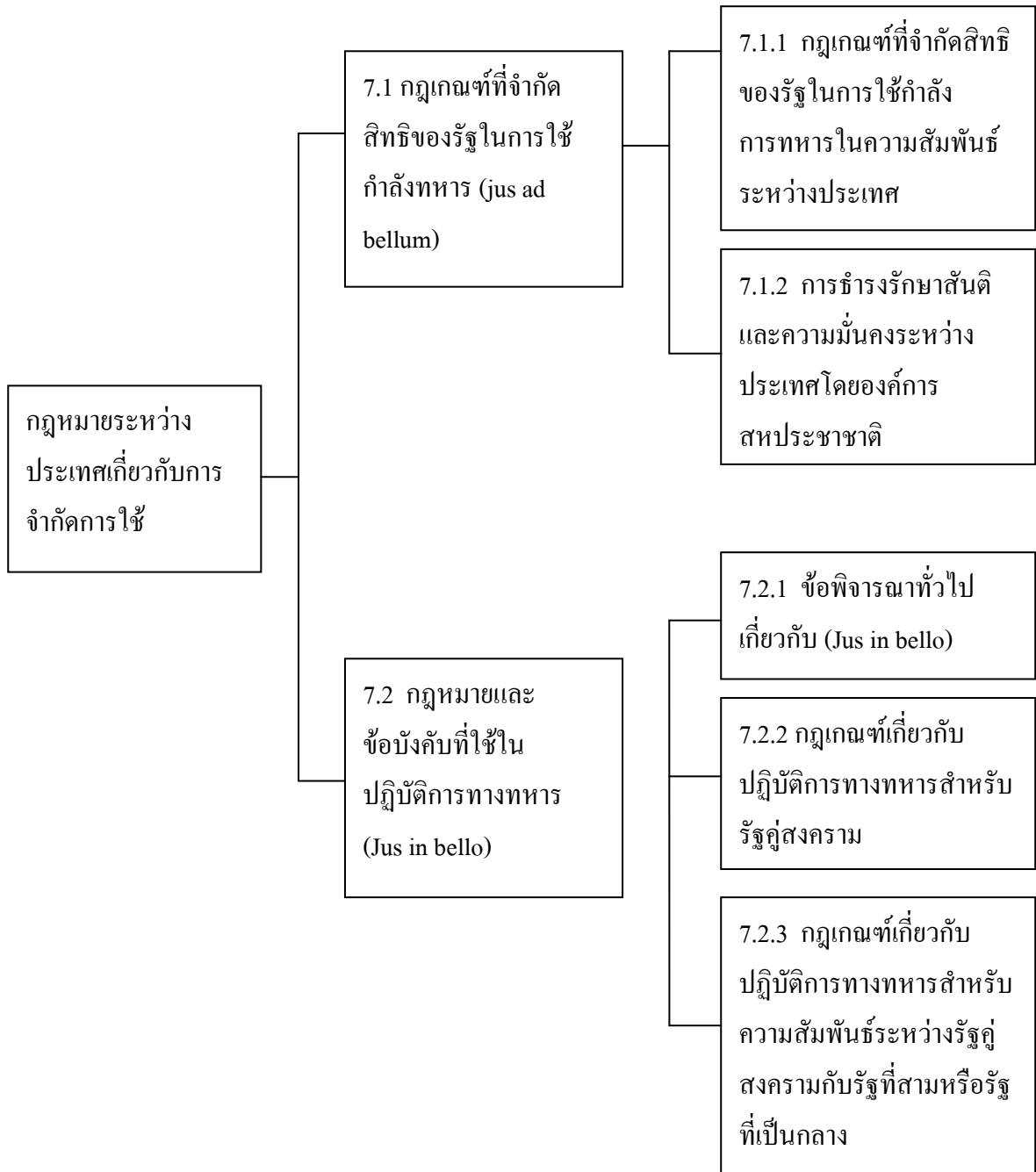
หน่วยที่ 5.1

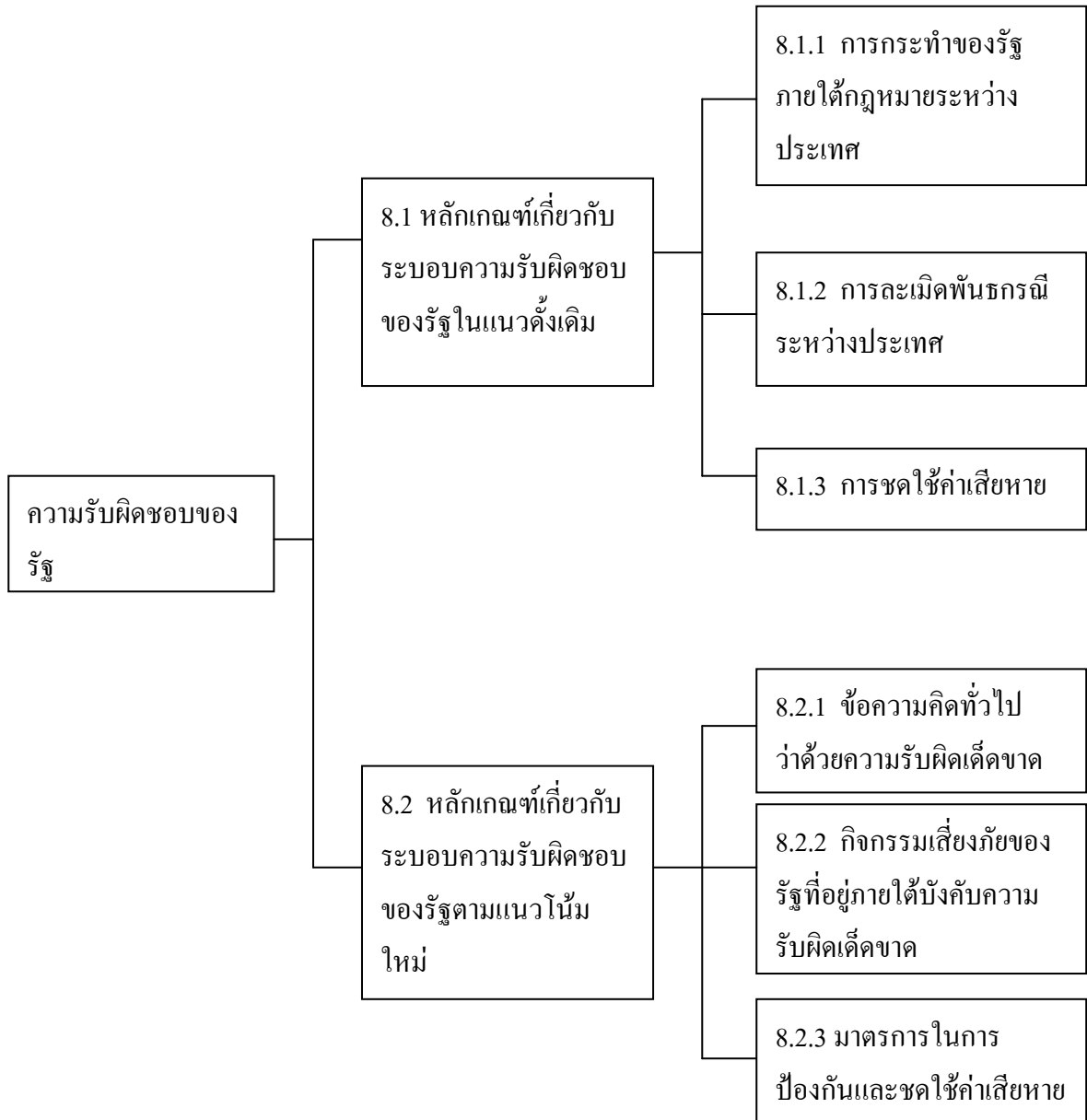
โสตทัศน
หน่วยที่ 6

โสตทัศน
หน่วยที่ 7

โสตทัศน
หน่วยที่ 8

ประเด็นและสาระตั้งเขปในการสอนเสริม

กลุ่มที่ 1

1. โครงสร้างของสังคระหว่างประเทศ และบ่อเกิดของกฎหมายระหว่างประเทศ
2. ความสัมพันธ์ระหว่างกฎหมายภายในและกฎหมายระหว่างประเทศ
3. บุคคลในกฎหมายระหว่างประเทศ
4. เขตอำนาจรัฐ

ประเด็น

1. กล่าวถึงการรวมกลุ่มของมนุษย์ และวิวัฒนาการของการรวมกลุ่มและความสัมพันธ์ระหว่างกัน ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ซึ่งมีการกำหนดคกฎเกณฑ์ในความสัมพันธ์ระหว่างกัน อันเป็นที่มาหรือบ่อเกิดของกฎหมายระหว่างประเทศปัจจุบัน ซึ่งมีที่มาจาก การประพตปฏิบัติสืบทอดกันมาจนกลายเป็นกฎหมายจารีตประเพณี และที่มาจากความตกลงยินยอมระหว่างกัน ตลอดจนเหตุอื่น ๆ ที่สำคัญ ก่อให้เกิดเป็นกฎหมายระหว่างประเทศในปัจจุบัน

2. ในสังคระหว่างประเทศ ที่มีการยอมรับความเป็นอิสระ มีอำนาจอธิปไตยของแต่ละประเทศ ซึ่งมีระบอบการปกครองที่แตกต่างกันออกไป แต่มีความจำเป็นที่ต้องเคารพและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ระหว่างประเทศ หรือกฎหมายระหว่างประเทศอันหนึ่งอันเดียวกัน ดังนี้ย่อมต้องมีความแตกต่างของกฎหมายภายในของแต่ละประเทศกับกฎหมายระหว่างประเทศ และเมื่อมีกรณีพิพาทเกิดขึ้น ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ (International Court of Justice) ก็ดี หรือศาลภายในของประเทศนั้น ๆ ก็ดี ย่อมต้องมีหลักเกณฑ์หรือทฤษฎีในการพิจารณาบรรดคดีของตน กฎหมายใดจะมีความสำคัญหรือลำดับศักดิ์สูงต่ำแตกต่างกันประการใด เป็นประเด็นความสัมพันธ์ของกฎหมายภายในและกฎหมายระหว่างประเทศที่จะต้องพิจารณาต่อไป

3. กฎหมายระหว่างประเทศเป็นกฎหมายที่ใช้ในความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในกฎหมายระหว่างประเทศ ในทำนองเดียวกับกฎหมายภายในที่ใช้ในความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในประเทศนั้น ๆ บุคคลในกฎหมายระหว่างประเทศ โดยทั่วไปได้แก่รัฐ ไม่ว่าจะคนในรัฐจะมีมากน้อยเพียงใด แต่ใช้จะมีแต่เพียงรัฐเท่านั้น อาจมีหน่วยงานหรือองค์กรระหว่างประเทศอื่น ที่ถือได้ว่าเป็นบุคคลในกฎหมายระหว่างประเทศด้วย เหล่านี้เป็นประเด็นที่จะต้องกล่าวถึงต่อไป

4. เขตอำนาจรัฐหรือศาลอาณา (Jurisdiction) เป็นเรื่องของอำนาจของรัฐที่มีอยู่เหนือดินแดนของตน และอำนาจรัฐเหนือบุคคล ทั้งคนชาติ และรวมถึงคนต่างด้าวที่เข้ามาอยู่ภายในเขตแดนของรัฐนั้น ๆ สำหรับคนรัฐมีอำนาจ รวมทั้งทรัพย์สิน สิ่งของนั้น ๆ ด้วย ไม่ว่าจะอยู่ในดินแดนของตนหรืออยู่นอกดินแดนของตน

สาระสังเขป

1. โครงสร้างของสังคมนระหว่างประเทศ และบ่อเกิดของกฎหมายระหว่างประเทศ

หากจะกล่าวถึงโครงสร้างของสังคมนระหว่างประเทศเป็นรูปธรรมที่พอจะมองเห็นได้อย่างชัดเจนและเข้าใจโดยง่ายแล้ว อาจเปรียบเทียบได้โดยมองถึงสังคมนภายในประเทศที่ประกอบด้วยประชาชนในประเทศที่อยู่ภายใต้กฎหมายภายในของประเทศนั้น ๆ กล่าวคือประชาชนก็คือตัวตนในกฎหมาย (Subject in Law) ภายในทำนองเดียวกันกับสังคมนระหว่างประเทศ ประเทศหนึ่ง ๆ ในโลกก็คือตัวตนในกฎหมายระหว่างประเทศ ที่อยู่ร่วมกันภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศ และทำนองเดียวกันกับกฎหมายภายในที่กำหนด ระเบียบ ข้อบังคับ รวมทั้งบทลงโทษกับบุคคลที่ฝ่าฝืน สังคมนระหว่างประเทศก็เช่นเดียวกัน ที่มีกฎหมายระหว่างประเทศเป็นตัวกำกับดูแลให้ประเทศในสังคมนโลกอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และบทลงโทษของกฎหมายระหว่างประเทศคงมีเช่นเดียวกันกับกฎหมายภายใน แต่เนื่องจากประเทศไม่สามารถลงโทษได้เช่นเดียวกับบุคคลธรรมดา จึงมีการลงโทษ (sanction) ที่แตกต่างกันออกไป เช่น การลงโทษทางศีลธรรม (moral sanction) การลงโทษทางการเมือง (political sanction) และการลงโทษทางกฎหมาย (legal sanction) ทั้งนี้กฎหมายระหว่างประเทศมีที่มาจากจารีตประเพณีระหว่างประเทศ สนธิสัญญา หรือความตกลงระหว่างประเทศ ตลอดจนคำพิพากษาของศาลยุติธรรมระหว่างประเทศที่ได้รับการยอมรับนับถือผูกพันคู่กรณีและในส่วนที่เป็นการวางแนวทางการปฏิบัติอันเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป

2. ความสัมพันธ์ระหว่างกฎหมายภายในและกฎหมายระหว่างประเทศ

ดังได้กล่าวมาแล้วว่ากฎหมายในประเทศนั้น ย่อมมีผลบังคับภายในประเทศนั้น ๆ ซึ่งย่อมแตกต่างกันออกไปตามสภาพของสังคมน ประชาชนและระบอบการปกครองในประเทศนั้น ๆ ดังนั้น ความแตกต่างของกฎหมายภายในของแต่ละประเทศอาจมีความคล้ายคลึงกันหรือแตกต่างกันโดยสิ้นเชิง จึงเป็นเรื่องปกติที่พบเห็นได้โดยทั่วไป เพราะประเทศแต่ละประเทศย่อมมีอำนาจอธิปไตย (sovereignty) เป็นอิสระ ปลอดภัยจากการแทรกแซงจากประเทศอื่น กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือต่างฝ่ายต่างต้องยอมรับนับถืออำนาจอธิปไตยซึ่งกันและกัน และในส่วนที่คล้ายคลึงกันนั้นเองของแต่ละประเทศจึงเป็นส่วนหนึ่งของกฎหมายระหว่างประเทศที่บรรดานานอารยประเทศ (civilized nations) ยอมรับร่วมกันให้มีผลผูกพัน และสำหรับในส่วนที่แตกต่างหรือขัดกันของกฎหมายภายในกับกฎหมายระหว่างประเทศ จะถือว่ากฎหมายใดมีลำดับศักดิ์สูงกว่ากันนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับระบบกฎหมายภายในของแต่ละประเทศที่กำหนดไว้ให้กฎหมายใดมีผลบังคับใช้ หรือกำหนดขั้นตอน กระบวนการปรับใช้กฎหมายระหว่างประเทศ

ให้มีผลใช้บังคับในประเทศของตน ซึ่งโดยทั่วไปแล้วหากมีการขัดกันระหว่างกฎหมายภายในกับกฎหมายระหว่างประเทศแล้ว จึงถือว่ากฎหมายระหว่างประเทศมีลำดับศักดิ์สูงกว่า

3. บุคคลในกฎหมายระหว่างประเทศ

ดังได้ทราบมาแล้วในส่วนที่หนึ่งถึงเรื่องตัวตนในกฎหมายหรือบุคคลในกฎหมาย ทั้งกฎหมายภายในและกฎหมายระหว่างประเทศหรือรัฐก็คือบุคคลในกฎหมายระหว่างประเทศ ไม่ว่าจะรัฐใด

ประเทศใดจะมีขนาดหรือจำนวนประชากรมากน้อยเท่าใด ในสายตาของสังคมระหว่างประเทศ ย่อมมีความเท่าเทียมกัน และนอกจากรัฐแล้วตัวตน (Entity) อื่นที่ถือว่าเป็นบุคคลในกฎหมายระหว่างประเทศ เช่นเดียวกับกับรัฐอีก ได้แก่ องค์การระหว่างประเทศ ซึ่งถือเป็นนิติบุคคลในกฎหมายระหว่างประเทศ ที่เกิดจากการรวมตัวกันของรัฐต่าง ๆ เพื่อดำเนินกิจกรรมตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญก่อตั้งองค์การระหว่างประเทศนั้น ๆ ซึ่งอาจแบ่งองค์การระหว่างประเทศที่มีอยู่มากมายได้เป็น 2 ประเภท คือ องค์การระหว่างประเทศที่ก่อกำเนิดขึ้นโดยความร่วมมือของรัฐหรือที่เรียกว่า Go (Governmental Organization) และองค์การระหว่างประเทศประเภทนี้เองที่ถือว่าเป็นบุคคลในกฎหมายระหว่างประเทศ เช่นเดียวกับรัฐ และอีกประเภทหนึ่งคือ องค์การระหว่างประเทศที่ก่อตั้งขึ้นโดยเอกชน หรือเรียกว่า NGO (Non Governmental Organization) ซึ่งองค์การระหว่างประเทศประเภทนี้โดยทั่วไปไม่ถือว่าเป็นบุคคลในกฎหมายระหว่างประเทศ แม้ว่าจะมีการก่อตั้งโดยรัฐธรรมนูญก่อตั้ง และมีการดำเนินการต่าง ๆ เช่นเดียวกับกับประเภทแรกก็ตาม

4.เขตอำนาจรัฐ

เขตอำนาจรัฐหรือ “Jurisdiction” หรือ “ดุลอาณา” เป็นเรื่องของรัฐที่มีอำนาจอธิปไตยสามารถใช้อำนาจดังกล่าวได้กว้างขวางมากน้อยเพียงใด โดยหลักทั่วไปแล้วการใช้ดุลอาณาของรัฐ จะมีได้ใน 2 ประเภท คือ เขตอำนาจรัฐเหนือดินแดน คืออำนาจของรัฐที่มีต่อบุคคลทั้งหลาย ไม่ว่าจะสัญชาติไทยใด ที่เข้ามาหรือกระทำผิดในอาณาจักหรือที่เป็นดินแดนของรัฐใด รัฐนั้นก็มีความอำนาจในการที่จะพิจารณารรรถคดีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ส่วนว่าอาณาเขตหรือเขตแดนของรัฐจะกว้างขวางเท่าใดนั้น ได้กำหนดไว้ในกฎหมายเกี่ยวกับเรื่องการกำหนดเส้นเขตแดนเป็นเรื่อง ๆ ไป

ทั้งนี้นอกจากบุคคลธรรมดาแล้ว ยังรวมถึงนิติบุคคลด้วย ตลอดจน เรือ และอากาศยาน ที่จดทะเบียนสัญชาติของประเทศนั้น ๆ ด้วย

เขตแดนและเขตอำนาจของรัฐ

การได้มาซึ่งดินแดนของรัฐ

วิธีและขั้นตอนของการกำหนดเส้นเขตแดน

1.การได้มาซึ่งดินแดนของรัฐ

1.1 การได้มาซึ่งดินแดนโดยการเข้าครอบครอง การขยายอาณาเขตของตนเอง โดยถือว่าเป็นดินแดนที่ปราศจากระบบการปกครองแบบสากลเป็นดินแดนที่ไม่มีเจ้าของ (res nullius) และรับรองด้วยว่าดินแดนที่ถูกครอบครองอย่างสมบูรณ์ (debellatio) และการครอบครองดินแดนใกล้เคียงกับดินแดนหลักที่ใช้อำนาจอธิปไตยเหนือดินแดนแก่รัฐนั้น

ดินแดนที่ไม่มีเจ้าของ -

ดินแดนที่ปราศจากประชาชนอยู่อาศัย

- ดินแดนซึ่งยังคงมีระดับการพัฒนาของสังคมการเมืองภายใน

อยู่ในระดับต่ำ

หลักการครอบครอง - องค์ประกอบ ดินแดน ประชากร การแสดงออกซึ่งอำนาจ
อธิปไตย

- รัฐอ้างการครอบครองดินแดน ต้องแสดงออกซึ่งอำนาจ
อธิปไตยอย่างแท้จริงเหนือดินแดนนั้น ๆ
- ต้องแจ้งเจตนาให้รัฐอื่น ๆ ทราบการครอบครองดังกล่าว

การครอบครองดินแดนที่อยู่ข้างเคียงกับดินแดนหลักของรัฐนั้น พื้นฐานทฤษฎีความเป็น
หนึ่งเดียวของดินแดน **Main territory** เข้าของดินแดนหลักมีสิทธิครอบครองดินแดนที่เป็นส่วนต่อเนื่อง
โดยอาศัยหลักเดียวกับทฤษฎีสวนควบ โดยในหลักกฎหมายแพ่ง พาณิชย และโดยหลักภูมิศาสตร์ **Thalweg**
ลำน้ำเปลี่ยนเส้นทาง หรือกรณีการขยายอาณาเขตทางทะเลของรัฐชายฝั่งไปยังเกาะ หรือหมู่เกาะในบริเวณ
ทะเลอาณาเขต **Territorial waters Gradual erosion** ทำให้ได้ หรือเสียดินแดนตามทฤษฎีการครอบครอง
ดินแดนที่มีส่วนต่อเนื่องจากดินแดนหลัก **Accretion**

ข้อสังเกต - รัฐไม่อาจอ้างอธิปไตยเหนือเกาะที่อยู่นอกทะเลอาณาเขต (คดีเกาะพาล์มัส)

การครอบครองดินแดนตามหลักความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของเผ่าพันธุ์ กรณีเยอรมัน
อ้างหลักการนี้เพื่อผนวกออสเตรีย

การครอบครองดินแดนตามทฤษฎีดินแดนต่อเนื่องหลังชายฝั่ง **Hinterland** รัฐนั้นต้องมี
อำนาจอธิปไตยอย่างแท้จริงเหนือดินแดนชายฝั่งนั้น ทฤษฎีนี้พัฒนามาเป็นทฤษฎีแบ่งส่วน **Sector Principle**
เพื่อใช้ในการแบ่งเกาะต่าง ๆ

หลักการค้นพบดินแดนเป็นคนแรก **Discovery Principle** การใช้อำนาจอย่างแท้จริงของรัฐ
ดินแดนที่ค้นพบ มีน้ำหนักเหนือกว่ารัฐที่อ้างอำนาจการครอบครองโดยหลักต่อเนื่อง เช่น กรณีการ
ครอบครองหมู่เกาะฟอล์กแลนด์ **Folkland Islands** ที่อังกฤษมีอำนาจเหนืออาร์เจนตินา

สนธิสัญญาแอนตาร์กติก (**Antarctic Treaty**) การจัดสรรแบ่งประโยชน์ของรัฐที่เข้าไป
ค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์บนเกาะนี้ สนธิสัญญาพหุภาคีแอนตาร์กติก มีภาคีสมาชิก คือ อาร์เจนตินา
ออสเตรเลีย เบลเยียม ชิลี ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น นิวซีแลนด์ นอร์เวย์ แอฟริกาใต้ สหภาพโซเวียต สหราชอาณาจักร
และสหรัฐอเมริกา

การยึดครองโดยสมบูรณ์ **Debellatio** การครอบครองรัฐจากการใช้อำนาจปกครองเหนือ
ดินแดนอย่างแท้จริง อาจเข้าครอบครองโดยการใช้กำลัง เป็นการทำลายอำนาจปกครองของรัฐเดิมลง
อย่างสิ้นเชิง รัฐที่แพ้สงครามก็อาจจะสูญเสียอำนาจอธิปไตย และตกอยู่ภายใต้การปกครองของรัฐที่ชนะ
สงคราม อย่างไรก็ตามหากรัฐที่แพ้ไม่ได้มีการตั้งรัฐบาลพลัดถิ่น รัฐที่ชนะก็ไม่อาจอ้างการครอบครองนั้น
ได้

1.2 การได้มาซึ่งดินแดนของรัฐโดยผลของกฎหมาย

การครอบครองดินแดนของรัฐ

- โดยการทำความตกลงระหว่างประเทศ ในกรณีหลังสงคราม โดยอาศัยเส้นแบ่งเขตแดนตามธรรมชาติ สันเขา ยอดเขา สันปันน้ำ ร่องน้ำลึก Thalweg อาจมีคณะกรรมการปักปันเส้นเขตแดนทำหน้าที่ระบุรายละเอียด

- โดยคำตัดสินของศาลระหว่างประเทศ

- โดยข้อมติขององค์การระหว่างประเทศ

วิธีเหล่านี้ไม่ก่อให้เกิดการโอนอำนาจอธิปไตยเหนือดินแดนจากรัฐหนึ่งไปยังอีกรัฐหนึ่ง โดยอัตโนมัติ เนื่องจากต้องอาศัยการมีอำนาจอธิปไตยเหนือรัฐนั้น ๆ อย่างแท้จริง

2. วิธีการและขั้นตอนของการกำหนดเส้นเขตแดน

เส้นเขตแดนคือแนวเส้นต่อเนื่องที่ถูกำหนดขึ้นเพื่อชี้แสดงดินแดนซึ่งอยู่ภายใต้อำนาจอธิปไตยของรัฐแต่ละรัฐ อย่างไรก็ตาม รัฐก็ยังไม่ได้กำหนดเขตแดนให้แล้วเสร็จสมบูรณ์ตลอดแนวพรมแดนของตนก็มิได้ขาดความเป็นรัฐ เพราะรัฐมีอำนาจที่แท้จริงขึ้นจากอำนาจอธิปไตยที่แท้จริงของรัฐเหนือดินแดนนั้น ๆ

วิธีการกำหนดเส้นเขตแดน

1. การกำหนดเส้นเขตแดนโดยอาศัยทฤษฎี จำแนกเป็นไปตามลักษณะทางภูมิศาสตร์ คือ เส้นแบ่งเขตแดนทางบก ตามลำน้ำ และเส้นเขตแดนทางทะเล การกำหนดเส้นเขตแดนจึงเป็นการแสดงออกซึ่งการมีอำนาจอธิปไตยเหนือดินแดนของรัฐนั้น ๆ

* การกำหนดเส้นเขตแดนโดยอาศัยจุดพิภคทางภูมิศาสตร์ เช่น เส้นขนาดที่ 6 องศาเหนือ เป็นเส้นแบ่งเขตระหว่างเวียดนามเหนือ และเวียดนามใต้ ปัจจุบันไม่เป็นที่นิยมเพราะไม่ค่อยชัดเจน

2. การกำหนดเส้นเขตแดนตามหลักภูมิประเทศอย่างแท้จริง คณะกรรมการปักปันเส้นเขตแดน Delimitation Commission

- หลักการกำหนดเส้นเขตแดนทางบก

สันเขา Crete ยอดสูงสุดของเขาเพื่อใช้ลากเส้นเขตแดนต่อเนื่องกัน นิยมใช้ในกรณีที่มีเทือกเขาหรือแนวเขาต่อเนื่องกันในพื้นที่ภาคี่สำคัญ

สันปันน้ำ Watershed หมายถึง แนวสันเขาที่แบ่งน้ำให้ไหลลงลาดเขาไปยังลุ่มน้ำทั้งสองฟากของแนวเขานั้น เป็นวิธีที่ได้รับความนิยมสูงสุด

- หลักการกำหนดเส้นเขตแดนทางน้ำ

หลักการแบ่งเส้นเขตแดนทางน้ำขึ้นอยู่กับความตกลงระหว่างประเทศเป็นกรณีไป โดยยึดหลักแห่งความเสมอภาค วิธีแบ่งเส้นเขตแดนทางน้ำมี 4 วิธีหลัก คือ

1. ให้ตลิ่งของรัฐใดรัฐหนึ่งเป็นเส้นเขตแดน ไม่นิยมเพราะรัฐนั้นไม่มีอำนาจอธิปไตยเหนือลำน้ำเลย
2. ให้ตลิ่งของแต่ละรัฐเป็นเส้นเขตแดน ลำน้ำทั้งสายจะอยู่ภายใต้อำนาจอธิปไตยร่วมของทั้งสองรัฐ Coimperium / Condominium ไม่สะดวกในการรักษาความปลอดภัยชายแดน ไม่นิยม
3. ให้เส้นมัธยะ หรือเส้นกึ่งกลางของลำน้ำเป็นเส้นเขตแดน เส้นมัธยะ คือแนวเส้นต่อเนื่องที่มีระยะห่างจากสองฝั่งเท่า ๆ กัน โดยใช้ระดับน้ำปานกลางของลำน้ำเป็นมาตรฐานในการคำนวณหาเส้นมัธยะ
4. ให้ใช้ร่องน้ำลึกที่ใช้ในการเดินเรือเป็นเส้นแบ่งเขตแดน นิยมมากที่สุด

ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของเส้นทางเดินของน้ำต่อเส้นเขตแดนทางน้ำ

การเปลี่ยนแปลงจากธรรมชาติ

เส้นทางเดินของน้ำลำเปลี่ยน รัฐทั้งสองฝ่ายยอมให้เส้นเขตแดนเปลี่ยนตาม โดยธรรมชาติ

- ให้ใช้เส้นเขตแดนเดิม
- ให้คณะกรรมการร่วมพิจารณา
- ให้มีการตกลงกันใหม่ทุกกำหนดเวลาที่ตกลงกัน

การเปลี่ยนแปลงจากการกระทำของรัฐ

รัฐชายฝั่งอาจทำการบูรณะชายฝั่งเมื่อมีตลิ่งพัง การสร้างรอ หรือการทำกิจกรรมใด ๆ ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงเส้นทางเดินน้ำจะต้องได้รับการอนุมัติของรัฐอื่น

3. ปัญหาเรื่องอธิปไตยเหนือเกาะในลำน้ำ

การให้อธิปไตยเหนือเกาะแก่รัฐซึ่งมีดินแดนหลักอยู่ใกล้กับเกาะนั้นมากที่สุด หรืออาจทำความตกลงให้มีอำนาจอธิปไตยร่วมกันก็ได้ ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงจากตลิ่งพัง เส้นทางเดินเรือค่อย ๆ เปลี่ยนแปลงไป Gradual erosion ให้ถือหลักอธิปไตยเหนือเกาะเปลี่ยนแปลงไปตามด้วย สำหรับการเปลี่ยนแปลงกระทันหันหรือฉับพลัน Avulsion ให้คงเส้นเขตแดนเดิมไว้

เส้นเขตแดนทางอากาศ

อนุสัญญากรุงปารีส 13 ตุลาคม 1919

บรรดารัฐทั้งหลายมีอำนาจอธิปไตยสมบูรณ์แต่เพียงผู้เดียวในน่านฟ้าเหนือดินแดนของตน

อนุสัญญาชิคาโก 7 ธันวาคม 1944

การบินของอากาศยานที่มีหมายกำหนดการแน่นอนเหนือ หรือเข้าไปในดินแดนของรัฐใดรัฐหนึ่งไม่สามารถที่จะกระทำได้ ยกเว้นเมื่อได้รับอนุญาตเป็นพิเศษจากรัฐเจ้าของดินแดน

ผลของบทบัญญัติดังกล่าวทำให้เกิดหลักใหญ่ 2 ประการ คือ

1. หลักการบินผ่าน

รัฐใดรัฐหนึ่งอาจขอให้รัฐเจ้าของดินแดนอนุญาตให้อากาศยานของตนใช้เส้นทางบินผ่านรัฐเจ้าของดินแดนโดยไม่มี การลงจอด หรืออาจใช้อากาศยานลงจอดได้ โดยไม่มี การรับ-ส่งผู้โดยสาร หรือสินค้า เช่น ตรวจสอบเครื่องยนต์ เต็มเชื้อเพลิง

2. หลักการกำหนดเส้นทางบิน

สิทธิของรัฐเจ้าของดินแดนที่จะกำหนดเส้นทางที่แน่นอนให้อากาศยานของรัฐอื่นบินผ่าน รัฐนิยมหันมาทำข้อตกลงทวิภาคในเรื่องการบินดังกล่าว

ปัญหาอากาศยานของรัฐอื่นบินล่่วงล้ำเข้าไปในดินแดนของรัฐอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต

อากาศยานของพลเรือนบินล่่วงล้ำ ให้อากาศยานของรัฐเจ้าของดินแดนแสดงตนเพื่อให้นักบินเข้าใจว่าได้ล่่วงล้ำเข้าไปในดินแดนของรัฐอื่น และให้ขอให้เลิกการกระทำดังกล่าวโดยพลัน ทั้งอาจบังคับให้อากาศยานนั้นลงจอดในดินแดนของรัฐที่เสียหายเพื่อทำการตรวจค้น แล้วดำเนินการประท้วงตามวิธิต่างการทูตต่อไป แต่ทั้งนี้ต้องไม่ก่อให้เกิดอันตรายแก่อากาศยานและต่อชีวิตของผู้ที่อยู่ในอากาศยานนั้นในระดับที่เกินความจำเป็น

อากาศยานของทหารล่่วงล้ำดินแดน หากอากาศยานที่บินล่่วงล้ำไปในดินแดนของรัฐอื่นไม่ยอมปฏิบัติตามสัญญาที่ขอให้อากาศยานลงจอดเพื่อการตรวจค้น หรือบินออกจากดินแดน รัฐเจ้าของดินแดนอาจใช้กำลังทำลายอากาศยานนั้นได้

ขั้นตอนการกำหนดเขตแดนลงบนพื้นที่

การกำหนดเส้นเขตแดนในปัจจุบันกระทำโดย

คณะกรรมการปักปันเส้นเขตแดน (Delimitation Commission)

คณะกรรมการกำหนดจุดพิกัด (Demarcation Commission)

คณะกรรมการปักหลักเขต

โดยกระทำตามความตกลงที่รัฐบาลคู่ภาคตกลงร่วมกันไว้

เขตอำนาจรัฐหรือตุลาณา (Jurisdiction)

เขตอำนาจรัฐหรือตุลาณา

รัฐใช้บรรดาอำนาจทางกฎหมายทั้งหลายของตน เพื่อบริหารงานที่เกี่ยวข้องกับกิจการภายในและกิจการระหว่างประเทศ ภายใต้ขอบเขตซึ่งกฎหมายระหว่างประเทศยอมรับ

1. การใช้อำนาจเพื่อประโยชน์ภายในของรัฐ การใช้อำนาจของรัฐภายในเขตอำนาจของตนเป็นสิทธิเด็ดขาด (Exclusive right) ของรัฐนั้นที่จะใช้ดุลพินิจของตนเองในเรื่อง

- การตรากฎหมาย
- การจัดระเบียบบริหารราชการต่างของรัฐ
- การออกข้อบังคับที่ใช้กับบุคคลที่อยู่ในดินแดนของรัฐนั้น

เช่น การให้สัญชาติ การเสียดสัญชาติ สิทธิในการเข้าเมือง รัฐอื่นไม่อาจละเมิดหรือขัดขวางการใช้สิทธิดังกล่าว

ปัญหาการพัฒนาความร่วมมือระหว่างกัน

1) การตรา พรบ. การขัดกันของกฎหมาย ให้อำนาจแก่รัฐผู้รับที่จะตีความ ก.ม. ของคนชาติของรัฐผู้ส่งประกอบคดี เช่น การสมรส ทายาท พินัยกรรม

2) ข้อตกลงระหว่างประเทศบางประเภท เช่น ความตกลงทวิภาคี การส่งผู้ร้ายข้ามแดน Extradition เพื่อบังคับการให้เป็นไปตามคำพิพากษาในคดีอาญา แลกเปลี่ยนนักโทษ ความร่วมมือทางศาล

2. การใช้อำนาจของรัฐเพื่อกำหนดสิทธิและหน้าที่ของคนในสังคมนระหว่างประเทศ

แตกต่างจากการใช้อำนาจตามข้อ 1 กล่าวคือ กิจการภายในของรัฐมีลักษณะของการปกครองตามลำดับชั้นเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติต้องได้รับอำนาจภายในขอบเขตที่หน่วยงานเหนือกว่ากำหนดไว้ แต่ในทางระหว่างประเทศ ผู้ดำเนินการตามขั้นตอนทั้งหลายคือรัฐแต่เพียงผู้เดียว รัฐจึงเป็นผู้สร้างอำนาจอธิปไตยของตนโดยการใช้อำนาจนั้น โดยมีข้อจำกัดว่าการใช้อำนาจดังกล่าวจะมีผลสมบูรณ์ก็ต่อเมื่อได้รับการยอมรับจากรัฐอื่น และไม่ขัดต่อกฎหมายระหว่างประเทศ

- การใช้อำนาจของรัฐในประชาคมระหว่างประเทศอาจทำได้โดย

- 1) การใช้อำนาจอธิปไตยร่วมกัน
- 2) การใช้อำนาจอธิปไตยแต่เพียงฝ่ายเดียว

2.1 การใช้อำนาจอธิปไตยร่วมกัน

รัฐอาจทำความตกลงระหว่างประเทศเพื่อกำหนดหรือเพื่อยกเขตอำนาจอธิปไตยของคู่สัญญาออกไปนอกดินแดนของตน โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งปกติรัฐใดรัฐหนึ่งอาจไม่มีขอบเขตอำนาจเด็ดขาด

Ex. ความตกลงหลายฝ่ายว่าด้วยการป้องกันปราบปราม การก่อการร้ายสากล ซึ่งขยายเขตอำนาจของรัฐผู้ให้สัญชาติแก่อากาศยานพาณิชย์ไปตั้งแต่เวลาที่ประตูทุกบานของอากาศยานเปิดจนถึงเวลาที่อากาศยานแตะพื้นและประตูบานใดบานหนึ่งของอากาศยานเปิดออก

2.2 การใช้อำนาจอธิปไตยเพียงฝ่ายเดียว เป็นวิธีการที่สำคัญอย่างหนึ่งที่ทดแทนช่องว่างในกฎหมายระหว่างประเทศ การใช้อำนาจอธิปไตยและการกระทำฝ่ายเดียวอาจกลายเป็นขนบธรรมเนียมประเพณีระหว่างประเทศขึ้นมาได้ เช่น การขยายเขตเศรษฐกิจจำเพาะ exclusive economic zone

3. ข้อจำกัดของการใช้อำนาจอธิปไตยของรัฐ

รัฐมักอ้างเขตอำนาจภายในของตน Domestic jurisdiction เพื่อปฏิเสธเขตอำนาจของรัฐอื่น วัตถุประสงค์ของกฎหมายระหว่างประเทศในการลดภาวะอนาธิปไตยของสังคมระหว่างประเทศ โดยการลดอำนาจบางประการของรัฐ ดังนั้น การใช้อำนาจอธิปไตยภายในของรัฐจึงต้องอยู่ในขอบเขตของกฎหมายระหว่างประเทศ

การจำกัดอำนาจของรัฐ

“รัฐสมาชิกอาจขอความเห็นจากสภาสันนิบาตชาติในเรื่องที่เกี่ยวกับข้อพิพาทระหว่างรัฐได้ แต่ถ้าสภาสันนิบาตชาติเห็นว่าตามกฎหมายระหว่างประเทศ ข้อพิพาทนั้นเป็นเรื่องที่อยู่ภายใต้อำนาจรัฐเท่านั้น สภาสันนิบาตจะต้องทำรายงานเสนอต่อสมาชิกว่าข้อพิพาทดังกล่าวเป็นเรื่องที่อยู่ภายใต้อำนาจของรัฐ และจะต้องไม่แสดงความเห็นใดๆ ต่อกรณีนี้ต่อไป”

Case: UK VS France

มีการนำคดีสู่ศาลเรื่องการให้สัญชาติ

โดยมีการให้สัญชาติฝรั่งเศสแก่คน UK ใน มอริออคโค, คูนีเซีย

อังกฤษจึงปฏิเสธเขตอำนาจศาล แต่ศาลตัดสินว่าการให้สัญชาติเป็นสิทธิสงวนของชาติ

ศาลตัดสินว่าสิทธิการให้สัญชาติเด็ดขาดเป็นของรัฐผู้ให้สัญชาติ แต่ต้องเคารพสิทธิของรัฐอื่นๆ ด้วย

- รัฐไม่อาจอ้างเขตอำนาจภายในของตนเพื่อปฏิเสธอำนาจของศาลระหว่างประเทศได้ ถ้าข้อพิพาทในเรื่องเขตอำนาจภายในของรัฐเกิดขึ้นมาจากการตีความหรือการใช้สนธิสัญญาที่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องนี้

- ศาลมีสิทธิให้ความเห็นเกี่ยวกับเรื่องสิทธิมนุษยชน เพราะการตีความสนธิสัญญาเป็นเรื่องของกฎหมายระหว่างประเทศและอยู่ในเขตอำนาจของศาลระหว่างประเทศ

การแบ่งแยกเขตอำนาจของรัฐ

1.เขตอำนาจของรัฐเหนือดินแดนของตน Territorial Jurisdiction

2.เขตอำนาจของรัฐเหนือบุคคล Personal Jurisdiction

3. เขตอำนาจสากล Universal Jurisdiction

เช่น การให้สิทธิทุกรัฐปราบปรามโจรสลัดในทะเลหลวง

เขตอำนาจรัฐเหนือดินแดนของตน

1.หลักเกณฑ์ว่าด้วยเขตอำนาจรัฐเหนือดินแดนของตน

รัฐมีอำนาจเหนือ

บุคคล

สิ่งของ

ความคิดที่เกิดจากการกระทำของบุคคล

หรือการใช้สิ่งของดังกล่าวภายในดินแดนของตน

•เกิดจากสิทธิแห่งความเสมอภาคและเท่าเทียมกันของรัฐในทางกฎหมาย การใช้อำนาจรัฐเหนือดินแดนซึ่งอยู่ภายใต้อธิปไตยของตนพบได้ในการใช้อำนาจศาลของรัฐนั้น ในคดีอาญาที่เกิดขึ้นในดินแดนของตน

•คนชาติอื่นไปทำผิดในรัฐเจ้าบ้าน รัฐนั้นมีสิทธิลงโทษแม้โทษจะหนักกว่าชาติอื่น

2.ผลของหลักเกณฑ์ว่าด้วยเขตอำนาจรัฐเหนือดินแดนของตน

หลัก รัฐมีอำนาจอธิปไตยเหนือดินแดนของตน

ผล รัฐอื่น ๆ ไม่มีสิทธิที่จะใช้อำนาจนั้นแทนรัฐเจ้าของดินแดน ถือเป็น การแทรกแซงกิจการภายในของรัฐ

EX คดีรัฐบาลอิสราเอลลักพาตัว Adolf Eichmann จากอาร์เจนตินา -----> ร้อง UN คณะมนตรีความมั่นคงมีมติว่าอิสราเอล “ละเมิดอำนาจอธิปไตยของรัฐสมาชิก UN ขัดต่อกฎบัตรสหประชาชาติ

วิธีถูกต้อง อิสราเอลต้องยื่นคำร้องต่อรัฐบาลอาร์เจนตินา เพื่อขอให้รัฐบาลนั้นส่งตัวผู้กระทำละเมิดข้ามแดน Extradition

- สิทธิและหน้าที่ของรัฐเกี่ยวกับการส่งผู้ร้ายข้ามแดนขึ้นอยู่กับการทำข้อตกลงระหว่างรัฐเท่านั้น

3. ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากเขตอำนาจอธิปไตยเหนือดินแดนของรัฐ

ปัญหาเรื่องอำนาจศาลซ้อน (Concurrent Jurisdiction)

3.1 เมื่อคนชาติรัฐ ก. เริ่มทำผิดในรัฐ ก. แต่การกระทำนั้นก่อให้เกิดผลเสียหายต่อคนชาติของรัฐ ข. ซึ่งมีถิ่นที่อยู่ถาวรในรัฐ ข.

ศาล ผู้มีอำนาจตัดสินคดีและลงโทษผู้กระทำความผิดควรจะเป็นศาลของรัฐ ซึ่งความผิดนั้นได้เกิดหรือมีผลเกิดขึ้นอย่างสมบูรณ์ (Where the crime is actually completed)

คดี แคนาดา --> ชวนคน USA ไปอยู่แคนาดา

ศาลตัดสินว่าแคนาดาไม่มีเขตอำนาจ ---> เพราะความผิดเกิดที่ USA

คดี

ผู้เยาว์ Mackenzie ชาว U.K. ไปอยู่ Scott ----> แต่ทำผิดที่ U.K.

อังกฤษถือว่าคนมีอำนาจฟ้อง เพราะเป็นที่ที่กระทำความผิด

เปรียบเทียบกฎหมายอาญาไทย มาตรา 5 - 11

3.2 คนชาติของรัฐ ก. ทำความผิดในรัฐ ข. แต่ก่อให้เกิดผลเสียหายต่อรัฐ ก. เท่านั้น คดี Hatfield แคนาดา มีเขตอำนาจศาล (รัฐ ก มีเขตอำนาจศาล)

3.3 **ความผิดที่ไม่มีเขตอำนาจของศาลใดครอบคลุมไปถึง** Lotus case : เรือฝรั่งเศสชนเรือตุรกี รัฐบาลตุรกีจับกัปตันเรือฝรั่งเศส รัฐบาลฝรั่งเศสอ้างว่าตุรกีไม่มีอำนาจศาลเหนือเพราะเป็นเหตุที่เกิดในทะเลหลวง

ศาลตัดสินว่า ตุรกีมีสิทธิตามกฎหมายระหว่างประเทศที่เปิดโอกาสให้รัฐมีสิทธิขยายเขตอำนาจทางกฎหมายเหนือบุคคล สิ่งของ ความผิดที่เกิดขึ้นนอกดินแดนของผู้รัฐนั้นได้ เพราะผลความเสียหายตกอยู่กับเรือ และลูกเรือฝ่ายตุรกี เรือผู้เสียหายจึงเป็นดินแดนของตุรกีที่มีอำนาจฟ้องได้

4. ข้อจำกัดต่อหลักขอบเขตอำนาจรัฐเหนือดินแดนของตน

จำกัด 1. เจ้าหน้าที่สถานทูต สถานกงสุล ที่ได้รับเอกสิทธิ์

2. เจ้าหน้าที่องค์การระหว่างประเทศ

หลัก Reciprocal -----> Reciprocity

3. ทหารในกองทัพ กองกำลัง

เขตอำนาจรัฐเหนือบุคคล

รัฐมีอำนาจเหนือบุคคล สิ่งของ ทรัพย์สิน ที่มีได้อยู่ภายในดินแดนของตนเอง แสดงอำนาจโดยทางนิติบัญญัติหรือทางศาล ต่อบุคคล ทรัพย์สิน ของรัฐ เช่น เรือ อากาศยานที่ถือสัญชาติของรัฐนั้น

1. คนชาติ รัฐใช้อำนาจเหนือคนชาติของตนแต่ผู้เดียว

ในการได้มา ----- เสียสัญชาติ

คดี Solis สัญชาติเป็นเรื่องกฎหมายภายใน มิได้เป็นเรื่องที่อยู่ภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศ

2. นิติบุคคล และการให้ความคุ้มครองทางกฎหมาย

รัฐมีเขตอำนาจเหนือนิติบุคคล -----> คดี Barcelona

บริษัทจัดตั้งตามกฎหมายแคนาดาและตั้งสำนักงานอยู่ที่แคนาดา

ทำเหมืองแร่อยู่ที่สเปนที่เมือง Barcelona และถูกรัฐบาลสเปนยึดทรัพย์

แต่ผู้ถือหุ้นเป็นชาวเบลเยียม รัฐบาลเบลเยียมจึงฟ้องศาลโลก เพื่อคุ้มครองคนชาติ

ทางการทูต

2.1 นิติบุคคลใช้กฎหมายภายในบังคับ

2.2 บริษัทเป็นนิติบุคคลจำกัดความรับผิด บริษัทเรียกค่าเสียหายได้แต่เพียงผู้เดียว ส่วนผู้ถือหุ้นมีสิทธิเรียกร้องตามสิทธิที่กฎหมายกำหนด

2.3 บริษัท Barcelona มีสัญชาติแคนาดา มีความผูกพันกับแคนาดา ดังนั้น แคนาดา มีอำนาจแต่เพียงผู้เดียวที่จะฟ้องร้อง ส่วนผู้ถือหุ้น ไม่อาจเรียกร้องได้ รัฐบาลเบลเยียมจึงไม่ใช่อำนาจในการคุ้มครองคนชาติทางการทูต

3. เรือ และ อากาศยาน

3.1 เรือ และอากาศยานพาณิชย์ มีสัญชาติตามรัฐที่รับจดทะเบียน

3.2 เรือ และอากาศยานทหาร มีสัญชาติตามธง

3.3 เรือต้องมีสัญชาติเดียว ถ้าเรือมีธงหลายอันสลับกัน Flag of convenience เรือไม่อาจอ้างสัญชาติใดได้ ไม่มีสัญชาติ

3.4 รัฐรับจดทะเบียนต้องมีความสัมพันธ์กับเรือที่ตนรับจดทะเบียน

3.5 อากาศยานมีสัญชาติตามรัฐที่รับจดทะเบียน

3.6 กรณีการปราบปรามผู้ก่อการร้าย รัฐรับจดทะเบียนมีอำนาจเหนือเจ้าหน้าที่ และการกระทำผิดบนอากาศยาน

เขตแดนและเขตอำนาจรัฐ

ประเด็น	สาระสังเขป
<p>ก. เขตแดน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. วิธีการกำหนดเส้นเขตแดน 2. การกำหนดเส้นเขตแดนตามลักษณะภูมิประเทศที่แท้จริง 	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดโดยอาศัยทฤษฎี เช่น จุดพิภักดิ์ภูมิศาสตร์ - กำหนดตามลักษณะภูมิประเทศที่แท้จริง - การกำหนดเส้นเขตแดนทางบก เช่น ใช้สันเขา สันปันน้ำ - การกำหนดเส้นแดนทางน้ำ เช่น การใช้ตลิ่งของแม่น้ำ การใช้เส้นมัธยฐาน การใช้ร่องน้ำลึก - การกำหนดเส้นเขตแดนทางอากาศ - การกำหนดเส้นเขตแดนทางทะเล
<p>ข. เขตอำนาจรัฐ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ความหมายและความสำคัญของเขตอำนาจรัฐ 2. เขตอำนาจรัฐเหนือดินแดนของตน 3. ข้อยกเว้นของหลักอำนาจเหนือดินแดน 	<p>เขตที่รัฐสามารถใช้สิทธิชอบธรรม หรืออธิปไตยเหนือดินแดนดังกล่าว การใช้อธิปไตยเพื่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประโยชน์ในการจัดการกิจการภายในของรัฐ - เพื่อกำหนดสิทธิและหน้าที่ของตนในสังคมระหว่างประเทศ <p>รัฐมีอำนาจเหนือบุคคล สิ่งของ ในดินแดนของตนเองตามหลักอธิปไตยเหนือดินแดน รัฐอื่นไม่มีสิทธิดังกล่าวเหนือรัฐเจ้าของดินแดน ถ้ารัฐอื่นใช้อำนาจถือว่าเป็นการแทรกแซงรัฐเจ้าของดินแดน อันเป็นการละเมิดต่อกฎหมายระหว่างประเทศ</p> <p>อำนาจรัฐเหนือดินแดนอาจถูกจำกัดได้โดยกฎหมายระหว่างประเทศหรือสนธิสัญญา เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - การให้เอกสิทธิความคุ้มกันทางการทูต - การทำสัญญาให้ใช้ดินแดน - การใช้สิทธิในดินแดนจะไม่ก่อความเสียหายแก่รัฐอื่น

เขตแดนและเขตอำนาจรัฐ(ต่อ)

ประเด็น	สาระสังเขป
<p>4. เขตอำนาจรัฐเหนือบุคคล</p> <p>- คนชาติและนิติบุคคล</p> <p>- เรือ</p> <p>- อากาศยาน</p>	<p>เขตอำนาจที่คิดไปกับทรัพย์สินและบุคคลที่มีสัญชาติของรัฐ โดยที่บุคคลหรือทรัพย์สินนั้นไม่ได้อยู่ในดินแดนของรัฐเจ้าของสัญชาติ</p> <p>อำนาจของรัฐเหนือคนชาติและนิติบุคคล โดยรัฐออกกฎหมายภายในกำหนดการได้หรือเสียสัญชาติของบุคคลและนิติบุคคล รัฐมีสิทธิที่จะให้ความคุ้มครองทางการทูตและบังคับใช้กฎหมายของชาติต่อคนชาติและนิติบุคคลสัญชาติของรัฐได้</p> <p>เฉพาะเรือพาณิชย์ สัญชาติของธง ถ้ามีหลายสัญชาติ อาจถือว่าเรือไม่มีสัญชาติ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ปัญหาอำนาจซับซ้อนกันระหว่างรัฐเจ้าของกับรัฐเจ้าของดินแดนที่เรือแล่นผ่าน - กรณีเรือรบหรือเรือของราชการทำความผิดในดินแดนของรัฐ <p>ริมฝั่งเฉพาะอากาศยานพาณิชย์ มีสัญชาติของรัฐตามที่จดทะเบียน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ปัญหาของกฎหมายที่ใช้บังคับขณะที่บินผ่าน - ปัญหาของการบังคับใช้กฎหมายที่ซ้อนกัน กรณีที่จอดในสนามบินและยังไม่ปิดประตู เช่น เกิดมาตรการบนเครื่องบิน - ปัญหาการจี้เครื่องบิน

เรื่องการระงับข้อพิพาทระหว่างประเทศ

ประเด็น	สาระสังเขป
<p>1. การระงับข้อพิพาทระหว่างประเทศ</p> <p>1.1 การระงับข้อพิพาทโดยสันติวิธี</p> <p>1.1.1 รูปแบบของการระงับข้อพิพาทโดยสันติวิธี</p> <p>ก. การระงับข้อพิพาทโดยวิธีการทูต</p>	<p>1. ข้อพิพาทระหว่างประเทศหมายความถึงความขัดแย้งหรือโต้แย้งกันในข้ออ้างทางกฎหมายหรือผลประโยชน์ของรัฐข้อพิพาทแบ่งเป็น</p> <ul style="list-style-type: none"> - ข้อพิพาททางกฎหมาย เป็นข้อพิพาทเกี่ยวกับการตีความหรือการบังคับใช้กฎหมายระหว่างประเทศ - ข้อพิพาททางการเมือง เป็นข้อพิพาทเกี่ยวกับผลประโยชน์ส่วนได้ส่วนเสียของรัฐที่ไม่เกี่ยวกับกฎหมาย <p>1.1 รัฐมีพันธกรณีตามกฎหมายระหว่างประเทศที่จักต้องดำเนินการระงับข้อพิพาทโดยสันติวิธีเพื่อความสงบสุขและความมั่นคงระหว่างประเทศ</p> <ul style="list-style-type: none"> - การระงับข้อพิพาทโดยสันติวิธีอาจใช้วิธีการทูตหรือโดยองค์การระหว่างประเทศ <p>การระงับข้อพิพาททางการเมืองแบ่งเป็น 4 วิธี คือ</p> <ul style="list-style-type: none"> - การเจรจา คือการเจรจาโดยตรงระหว่างรัฐบาลหรือประมุขของรัฐคู่พิพาท หรืออาจประชุมร่วมกันโดยมีรัฐอื่นเข้าร่วมประชุมด้วย - การจัดเจรจาไกล่เกลี่ย เป็นการเจรจาทางการเมืองที่มีรัฐที่เป็นฝ่ายที่สามเข้ามาจัดการให้รัฐที่พิพาทได้เจรจาตกลงกัน - การไต่สวน เป็นการเสนอกรณีพิพาทต่อคณะกรรมการไต่สวน โดยที่คณะกรรมการไต่สวนมีหน้าที่เพียงรวบรวมข้อเท็จจริงเกี่ยวกับข้อพิพาท ไม่มีหน้าที่ตัดสินชี้ขาดว่าฝ่ายใดเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ

เรื่องการระงับข้อพิพาทระหว่างประเทศ (ต่อ)

ประเด็น	สาระสังเขป
<p style="text-align: center;">ค. การระงับข้อพิพาทโดยองค์การระหว่างประเทศ</p>	<p>- การประนีประนอม เป็นการมอบข้อพิพาททางการทูตให้คณะกรรมการคณะหนึ่งทำการศึกษาข้อพิพาททุกแง่มุม และเสนอคู่ทางในการยุติข้อพิพาท</p> <p>องค์การระหว่างประเทศมีบทบาทในการระงับข้อพิพาทฯ เนื่องจากเป็นองค์กรที่รัฐนานาชาติเป็นสมาชิก จึงมีความเป็นกลางมากกว่ารัฐหนึ่งรัฐใด องค์กรแต่ละองค์กรจะมีมาตรการพิเศษกำหนดขึ้นเพื่อระงับข้อพิพาทของรัฐสมาชิก</p> <p>องค์การระหว่างประเทศมีบทบาทในการระงับข้อพิพาทฯ เนื่องจากเป็นองค์กรที่รัฐนานาชาติเป็นสมาชิก จึงมีความเป็นกลางมากกว่ารัฐหนึ่งรัฐใด องค์กรแต่ละองค์กรจะมีมาตรการพิเศษกำหนดขึ้นเพื่อระงับข้อพิพาทของรัฐสมาชิก</p> <p>สหประชาชาติมีส่วนสำคัญในการระงับข้อพิพาท องค์กรที่มีบทบาทสำคัญในการระงับข้อพิพาทคือ</p> <p>- คณะรัฐมนตรีความมั่นคง อำนาจหน้าที่กำหนดไว้ในมาตรา 33 ถึง 38 ของกฎบัตรสหประชาชาติ คณะมนตรีมีอำนาจทำคำเสนอแนะช่วยไกล่เกลี่ย หรือเสนอให้ส่งเรื่องไปที่องค์กรภูมิภาคพิจารณาแก้ไขข้อพิพาทได้</p> <p>- สมัชชาใหญ่ มีอำนาจอธิปไตยและทำคำเสนอแนะแก่รัฐสมาชิกเพื่อหาทางยุติข้อพิพาท นอกจากนั้นสมัชชาอาจเรียกร้องให้คณะมนตรีความมั่นคงให้ความสนใจต่อปัญหาใดปัญหาหนึ่งเป็นกรณีพิเศษ เพื่อให้ยุติปัญหาที่พิพาท</p>

เรื่องการระงับข้อพิพาทระหว่างประเทศ (ต่อ)

ประเด็น	สาระสังเขป
<p data-bbox="331 707 675 741">ง. การระงับข้อพิพาทโดยศาล</p> <p data-bbox="331 1055 708 1088">อนุญาโตตุลาการระหว่างประเทศ</p>	<p data-bbox="810 479 1390 1032"> - เลขานุการสหประชาชาติ เลขานุการอาจ เรียกร้องให้คณะมนตรีความมั่นคงเข้าไปแทรกแซง ในปัญหาข้อพิพาทระหว่างรัฐได้นอกจากนั้น เลขานุการยังมีบทบาทในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทได้ เป็นการระงับข้อพิพาทในทางกฎหมายหรือเกี่ยวกับ กฎเกณฑ์การใช้กฎหมายระหว่างประเทศ คำพิพากษาของศาลก่อให้เกิดพันธกรณีแก่รัฐ คู่พิพาท ดังนั้น รัฐต้องยอมรับอำนาจศาลก่อนศาล ระหว่างประเทศที่ทำหน้าที่ระงับข้อพิพาท มี 2 ประเภท </p> <p data-bbox="810 1048 1374 1323"> อนุญาโตตุลาการระหว่างประเทศ คือการที่รัฐ คู่พิพาทมอบข้อพิพาทให้กับบุคคลคนหนึ่งหรือ คณะบุคคลที่รัฐได้แต่งตั้งขึ้นหรือศาลใด ๆ ที่ไม่ใช่ ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศให้มีอำนาจพิจารณา และตัดสินคดี </p> <p data-bbox="810 1339 1401 1496"> ส่วนการนำข้อพิพาทสู่ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ เป็นการเสนอข้อพิพาทให้กับศาลระหว่างประเทศที่ ตั้งขึ้นอย่างถาวรพิจารณาพิพากษาโดยศาล </p> <p data-bbox="810 1574 1401 1843"> ศาลมีระเบียบวิธีพิจารณาความ เป็นของตนเอง ซึ่งปัจจุบันคือศาลยุติธรรมระหว่าง ประเทศ โดยก่อนจัดตั้งสหประชาชาติได้มีการจัดตั้ง ศาลสถิตยุติธรรมประจำระหว่างประเทศ โดย สันนิบาตชาติ (League of Nations) </p>

เรื่องการระงับข้อพิพาทระหว่างประเทศ (ต่อ)

ประเด็น	สาระสังเขป
<p>2. การระงับข้อพิพาทโดยใช้กำลัง</p> <p>2.1 ปัญหาของการใช้กำลังในกฎหมายระหว่างประเทศ</p> <p>2.2 รูปแบบของการระงับข้อพิพาทโดยการใช้กำลัง</p> <p>การปิดประเทศยามสงบ</p> <p>การแทรกแซง</p>	<p>การระงับข้อพิพาทโดยการใช้กำลังที่ไม่ถือว่าละเมิดหลักเกณฑ์ระหว่างประเทศที่สำคัญ คือ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ริทอร์ชัน เป็นการกระทำที่แสดงออกถึงความไม่เป็นมิตรเพื่อตอบโต้การกระทำของอีกรัฐหนึ่ง - ริไพรซอล คือการใช้วิธีการที่ขัดต่อกฎหมายระหว่างประเทศเพื่อตอบโต้การที่รัฐอื่นกระทำการอันละเมิดต่อกฎหมายระหว่างประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์ให้ยุติการกระทำที่ขัดต่อการละเมิดนั้น ริไพรซอลไม่ถือว่าเป็นการขัดต่อกฎหมายระหว่างประเทศ เพราะเป็นการป้องกันตัวเองตามกฎหมาย - การปิดประเทศยามสงบ เป็นการบีบบังคับให้รัฐที่ถูกปิดอ่าวหรือเมืองท่าได้ปฏิบัติตามข้อเรียกร้องของรัฐที่ใช้มาตรการปิดทะเลประเทศที่ใช้มาตรการปิดทะเลยามสงบจะจับหรือยึดเรือที่ไม่เกี่ยวกับกรณีพิพาทไม่ได้ - การแทรกแซง คือ การที่รัฐหนึ่งสอดเข้าไปเกี่ยวข้องกับกิจการซึ่งอยู่ในเขตอำนาจของอีกรัฐหนึ่งเพื่อช่วยเหลือรัฐนั้นหรือเข้าไปจัดกิจกรรมเสียดหรือเรียกร้องให้รัฐนั้นดำเนินกิจการตามความประสงค์ของตน การสอดแทรกอาจทำโดยการบังคับข่มขู่ด้วยกำลังหรือการบีบบังคับเศรษฐกิจหรือการเมือง

การห้ามใช้กำลัง (สงคราม)

ประเด็น	สาระสังเขป
<p>1. หลักการว่าด้วยการห้ามใช้กำลัง</p> <p>2. สหประชาชาติกับการรักษาสันติภาพของโลก</p>	<ul style="list-style-type: none">- การใช้กำลังในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ถือว่าไม่ชอบด้วยกฎหมาย แต่ในความเป็นจริงยังมีการใช้กำลังอยู่ ดังนั้น กฎหมายระหว่างประเทศ จึงได้วางกฎเกณฑ์เกี่ยวกับการใช้กำลังของรัฐเพื่อให้เกิดความเสียหายน้อยที่สุด<ul style="list-style-type: none">- การใช้กำลังเพื่อป้องกันตนเอง ไม่ว่าจะทำโดยลำพังหรือโดยรวมกัน ไม่ถือว่าเป็นการละเมิดต่อกฎหมายระหว่างประเทศ- คณะมนตรีความมั่นคง ตามบทที่ 7 ของกฎบัตรคณะมนตรีเป็นองค์กรที่สำคัญที่สุดของ UN ในการรักษาสันติภาพ มาตรการที่สำคัญที่ เช่น การบังคับ และการลงโทษ<ul style="list-style-type: none">- ปัญหาของคณะมนตรี คือ สิทธิ Veto ของสมาชิกถาวร- สมัชชาใหญ่ พื้นฐานทางกฎหมายที่ให้อำนาจ GA คือ มติที่ 377 (V) รวมกันเพื่อสันติ ซึ่งมีเนื้อหาว่า ถ้าคณะมนตรีความมั่นคงมีอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ สมัชชาใหญ่อาจมีข้อเสนอแนะที่เหมาะสมเพื่อใช้มาตรการร่วมกันที่เป็นการจำเป็นเพื่อฟื้นฟูความมั่นคงระหว่างประเทศ รวมทั้งอาจใช้กองกำลังเพื่อฟื้นฟู <p>นอกจากนั้นสมัชชาใหญ่อาจมีมติที่เป็นมาตรการบังคับได้ เช่น กรณีเกาหลี</p>

การห้ามใช้กำลัง (สงคราม)

ประเด็น	สาระสังเขป
<p>3. กฎเกณฑ์เกี่ยวกับสงคราม</p> <ul style="list-style-type: none"> - บุคคลที่อยู่ในบังคับของกฎเกณฑ์เกี่ยวกับสงคราม - กฎเกณฑ์เกี่ยวกับการทำสงคราม - กฎเกณฑ์เกี่ยวกับมนุษยธรรม - กฎเกณฑ์เกี่ยวกับความเป็นกลาง 	<ul style="list-style-type: none"> - กฎเกณฑ์เกี่ยวกับสงคราม ใช้ในกรณีที่มีการใดแย่งกันทางอาญา ไม่ว่าจะเป็นระหว่างรัฐกับรัฐ รัฐกับกลุ่มกบฏ หรือสงครามกลางเมือง <ul style="list-style-type: none"> - สงครามระหว่างรัฐ เกิดขึ้นโดยข้อเท็จจริงที่รัฐมีเจตนาทำสงครามต่อกัน โดยไม่จำเป็นต้องมีการประกาศสงครามกลางเมือง คือการต่อสู้กันระหว่างฝ่ายรัฐ เพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจปกครองของรัฐ จนถึงขั้นมีการยึดดินแดนบางส่วนของรัฐได้ <ul style="list-style-type: none"> - บุคคลที่มีส่วนร่วมในการรบทุกฝ่ายอยู่ในบังคับของกฎหมายสงคราม ซึ่งถือว่าเป็นจารีตประเพณีระหว่างประเทศ บุคคลเหล่านั้นเป็นพลรบหรือกองหนุนที่เข้าร่วมในกองทัพพลเรือนที่จับอาวุธขึ้นต่อสู้ - กฎหมายกรุงเฮก ส่วนใหญ่บังคับระหว่างรัฐ เช่น การเริ่มสงครามการระดมยิง การจับเรือชาติศัตรู ฯลฯ - กฎหมายกรุงเจนีวา เป็นเรื่องคุ้มครองพลรบหรือพลเรือนให้มีภาวะที่ดี - รัฐกลางเป็นกลางมีพันธกรณีที่ต้องหลีกเลี่ยงไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการทำสงคราม และต้องปฏิบัติโดยความเป็นธรรม ไม่เข้าข้างฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด <ul style="list-style-type: none"> - หน้าที่ของรัฐเป็นกลาง มีหน้าที่ในทางป้องกันและหน้าที่ในทางงดเว้นการกระทำ เพื่อไม่ให้สูญเสียความเป็นกลาง - สิทธิของรัฐที่เป็นกลาง ไม่ถูกละเมิดดินแดน สิทธิในการคุ้มครองในชาติ และสิทธิในการค้าขายกับฝ่ายที่เป็นคู่สงครามได้ตามปกติ

ความรับผิดชอบของรัฐ

ประเด็น	สาระสังเขป
<p>1. ความหมาย</p> <p>2. ที่มาของความรับผิดชอบของรัฐ</p> <p>3. องค์ประกอบของความรับผิดชอบของรัฐ</p> <p>4. รูปแบบของการกระทำนี้ก่อให้เกิดความรับผิด</p> <p>5. การกระทำของรัฐ</p> <p>6. ข้อยกเว้นซึ่งรัฐไม่ต้องรับผิด</p>	<p>- ความรับผิดชอบของรัฐ ได้แก่ ภาระหน้าที่ที่รัฐพึงปฏิบัติเพื่อแก้ไขสถานการณ์อันเนื่องมาจากการที่รัฐละเมิดกฎหมายระหว่างประเทศและเกิดความเสียหายแก่รัฐ</p> <p>- ตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศ รัฐต้องแก้ไขผลที่เกิดจากการกระทำนั้นให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ ไม่ว่าจะเป็นการทำให้อีกฝ่ายพอใจ ทำให้กลับคืนสู่สภาพเดิม หรือการใช้จ่ายสินไหมทดแทนเกิดจากศีลธรรม ความจำเป็นที่อยู่ร่วมกันและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี</p> <p>รัฐจะมีความรับผิดชอบเมื่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> - เป็นการกระทำที่ขัดต่อกฎหมายระหว่างประเทศ - เป็นการละเมิดพันธกรณี - เป็นการกระทำให้เกิดความเสียหาย - ถือว่าเป็นการกระทำของรัฐ (เอกชนทำแต่รัฐต้องรับผิด) <p>การกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินของรัฐอื่น หรือการทำความเสียหายต่อคนชาติของรัฐอื่น รัฐต้องรับผิดชอบต่อการกระทำของบุคคลต่อไปนี้ โดยถือว่าเป็นการกระทำของรัฐ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เจ้าพนักงานของรัฐ 2. เอกชนซึ่งเป็นคนชาติของรัฐ 3. กลุ่มกบฏหรือปฏิวัติรัฐประหาร <ul style="list-style-type: none"> - การปิดกั้นตนเอง - รีไฟซอล - เหตุสุดวิสัย

ความรับผิดชอบของรัฐ (ต่อ)

ประเด็น	สาระสังเขป
7. การเรียกร้องความรับผิดชอบของรัฐ	<p>มาตรการเรียกร้องถือว่าเป็นข้อขัดแย้งระหว่างประเทศ รัฐอาจใช้วิธีการต่าง ๆ ตามความหลักเรื่อง การระงับข้อพิพาทโดยการดำเนินการทางการทูต หรือโดยองค์การระหว่างประเทศได้</p> <p>กรณีที่คนรัฐเกิดความเสียหายจากการกระทำของรัฐอื่น ถือว่ารัฐนั้นเสียหายและมีสิทธิที่จะให้ความคุ้มครองทางการทูต</p>
8. การคุ้มครองทางการทูต	<p>เงื่อนไขของการคุ้มครองทางการทูต มี 3 ประการ</p> <ol style="list-style-type: none">1. บุคคลที่ได้รับความเสียหายจะต้องมีความสัมพันธ์กับรัฐที่เรียกร้อง (ต้องเป็นคนชาติ)2. หมุดหนทางเสียหายตามกฎหมายภายใน3. ต้องทำด้วยความสุจริต
9. การชดใช้ค่าเสียหาย	<p>เมื่อมีความเสียหายรัฐที่ก่อความเสียหายความเสียหายจะต้องชดใช้ค่าเสียหายที่เหมาะสมและเพียงพอให้กับรัฐที่ได้รับผล การชดใช้ค่าเสียหายถือเป็นความเสียหายทางแพ่ง การชดใช้ค่าเสียหายแบ่งเป็น</p> <ul style="list-style-type: none">- การทำให้คืนสู่สภาพเดิมอย่างสมบูรณ์- ทำให้รัฐที่เสียหายพึงพอใจ- ชดใช้ค่าเสียหายเป็นจำนวนเงิน

ความรับผิดชอบของรัฐ

ประเด็น	สาระสังเขป
<p>1. หลักการห้ามใช้กำลังทางทหาร</p> <p>2. ข้อยกเว้นของหลักการ (มูลฐานทางกฎหมาย เจื่อนไช)</p> <p>3. การใช้กำลังทางทหารในกรอบงานของ U.N.</p> <p>4. กฎหมายสำหรับปฏิบัติทางทหาร</p>	<p>1.1 ภูมิหลัง (วิวัฒนาการจากสิ่งที่ชอบด้วยกฎหมาย ข้อห้าม)</p> <p>1.2 สาระของหลักการ (ลักษณะของการกระทำที่ ต้องห้ามตามกฎหมาย)</p> <p>2.1 การป้องกันตัว</p> <p>2.2 การเข้าร่วมปฏิบัติการทางทหารในกรอบของ U.N.</p> <p>2.3 การแทรกแซงทางทหารด้วยเหตุผลด้านมนุษยชน</p> <p>3.1 หลักการ (หมวดที่ 7 กฎบัตร U.N.)</p> <p>3.2 การใช้กำลังทางทหารในการปฏิบัติเพื่อช่วย รักษาสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ</p> <p>3.3 ตัวอย่างของประเทศไทย ตัวอย่าง สงคราม เกาหลี กองกำลัง UNTAC ในกัมพูชา และกองกำลัง UNTAET ในติมอร์ตะวันออก</p> <p>4.1 หลักการต่าง ๆ ในเรื่องของกฎหมายที่ใช้บังคับ สำหรับปฏิบัติการต่อพลรบ</p> <p>4.2 หลักการของกฎหมายในเรื่องการปฏิบัติต่อ พลเรือน</p> <p>4.3 หลักการของกฎหมายในเรื่องการปฏิบัติต่อรัฐ ที่เป็นกลาง</p>

กลุ่มที่ 2

สนธิสัญญา

ประเด็น

1. ความหมายและประเภทของสนธิสัญญา
2. ขั้นตอนการทำสนธิสัญญา
3. การใช้สนธิสัญญา
4. ผลบังคับของสนธิสัญญา
5. เหตุที่ทำให้สนธิสัญญาไม่สมบูรณ์
6. การสิ้นสุดหรือการระงับใช้สนธิสัญญา
7. การห้ามการใช้กำลังทางทหาร
8. ความรับผิดชอบของรัฐ

สาระสังเขป

1. ความหมายและประเภทของสนธิสัญญา
 - 1.1 ความหมายของสนธิสัญญา
 - 1.2 ประเภทของสนธิสัญญา
2. ขั้นตอนการทำสนธิสัญญา
 - 2.1 การเจรจา
 - 2.2 การยอมรับชั่วคราว
 - 2.3 การยอมรับขั้นสุดท้าย
 - 2.4 การจดทะเบียน และการพิมพ์เผยแพร่สนธิสัญญา
3. การใช้สนธิสัญญา
 - 3.1 การตั้งข้อสงวน การยอมรับและคัดค้านข้อสงวน และผลในทางกฎหมาย
 - 3.2 การแก้ไขเปลี่ยนแปลงสนธิสัญญา
 - 3.3 การตีความสนธิสัญญา
4. ผลบังคับของสนธิสัญญา
 - 4.1 ผลบังคับของสนธิสัญญาต่อรัฐภาคี

4.2 ผลบังคับของสนธิสัญญาต่อรัฐที่สาม

5.เหตุที่ทำให้สนธิสัญญาไม่สมบูรณ์

- 5.1 ความสามารถในการทำสนธิสัญญา
- 5.2 ผู้แทนกระทำไปโดยปราศจากอำนาจหรือกระทำเกินขอบเขต
- 5.3 การข่มขู่หรือบังคับ
- 5.4 กลฉ้อฉล
- 5.5 ผู้แทนของรัฐทุจริตประพฤติกมิชอบ
- 5.6 ความสำคัญผิดในสาระสำคัญ
- 5.7 สนธิสัญญาขัดแย้งกับหลักกฎหมายเด็ดขาด (Jus Cogens) ของกฎหมายระหว่าง

ประเทศ

- 5.8 สาเหตุอื่น ๆ

6.เหตุแห่งการสิ้นสุด (Termination) หรือการระงับใช้ (Suspension) สนธิสัญญา

- 6.1 การสิ้นสุดตามบทบัญญัติของสนธิสัญญา
- 6.2 การสิ้นสุดโดยความตกลงของภาคี
- 6.3 การละเมิดสนธิสัญญา
- 6.4 สถานการณ์เปลี่ยนแปลงไป (Rebus Sic Stantibus)
- 6.5 การไม่อาจปฏิบัติตามสนธิสัญญาได้
- 6.6 สนธิสัญญาขัดแย้งกับหลักกฎหมายเด็ดขาดของกฎหมายระหว่างประเทศที่เกิดขึ้นใหม่

การห้ามใช้กำลังทางทหาร

ประเด็น

1.หลักการห้ามใช้กำลังทางทหาร

- 1.1 ภูมิภาคหลัง (วิวัฒนาการจากสิ่งที่ชอบด้วยตน - ข้อห้าม)
- 1.2 สาระของหลักการ (ลักษณะของการกระทำที่ต้องห้ามตามกฎหมาย)

2.ข้อยกเว้นของหลักการ (มูลฐานทางกฎหมายเงื่อนไข)

- 2.1 การป้องกันตัว
- 2.2 การเข้าร่วมปฏิบัติการทางทหารในกรอบของ U.N.
- 2.3 การแทรกแซงทางทหารด้วยเหตุผลด้านมนุษยธรรม

3. การใช้กำลังทหารในกรอบงานของ U.N.

3.1 หลักการ (หมวดที่ 7 กฎบัตร U.N.)

3.2 การใช้กำลังทางทหารในทางปฏิบัติเพื่อธำรงรักษาสันติภาพ และความมั่นคงระหว่างประเทศ

3.3 ตัวอย่างของประเทศไทย ตัวอย่าง สงครามเกาหลี กองกำลัง UNTAC ในกัมพูชา และ กองกำลัง UNTAET ในติมอร์ตะวันออก

4. กฎหมายสำหรับปฏิบัติการทางทหาร

4.1 หลักการต่าง ๆ ในเรื่องกฎหมายที่ใช้บังคับสำหรับปฏิบัติการต่อพลรบ

4.2 หลักการของกฎหมายในเรื่องการปฏิบัติต่อพลเรือน

4.3 หลักการของกฎหมายในเรื่องการปฏิบัติต่อรัฐที่เป็นกลาง

การกระทำที่รัฐต้องรับผิดชอบ

- ประเภทของผู้กระทำซึ่งรัฐต้องรับผิดชอบ
- ประเภทของการกระทำของหน่วยงานภายในซึ่งรัฐต้องรับผิดชอบ
- ข้อยกเว้นการกระทำซึ่งรัฐต้องรับผิดชอบ
- โดยปกติรัฐต้องรับผิดชอบเมื่อเกิดความเสียหายขึ้นจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เอกชน ซึ่งเป็นคนชาติของรัฐ พวกกบฏ ปฏิวัติ หรือรัฐประหาร
- การกระทำของเอกชนจะก่อให้เกิดความรับผิดชอบขึ้น โดยรัฐ ก็ต่อเมื่อรัฐมีหน้าที่ต้องปฏิบัติและรัฐได้ละเว้นการปฏิบัติ
- รัฐต้องรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานของฝ่ายนิติ-บัญญัติ บริหาร และตุลาการ ถ้าหากมีความเสียหายเกิดขึ้น
- การป้องกันรีไพรชอล และเหตุสุดวิสัยถือเป็นข้อยกเว้นของความรับผิดชอบของรัฐ

บุคคลซึ่งการกระทำของบุคคลดังกล่าวก่อความเสียหายขึ้น และการกระทำดังกล่าวถือได้ว่าเป็นการกระทำของรัฐ แบ่งเป็น 3 ประการ คือ

1. ผู้กระทำซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ
2. เอกชนซึ่งเป็นคนชาติของรัฐ
3. พวกกบฏ ปฏิวัติ หรือรัฐประหาร

- การกระทำของเจ้าหน้าที่ ที่รัฐต้องรับผิดชอบยึดถือตามหลัก ตัวการ-ตัวแทน กล่าวคือ ตัวการ ย่อมรับผิดชอบภายในขอบเขตอำนาจที่ได้มอบไว้กับตัวแทนเท่านั้น
- เพื่อความมั่นคงแห่งสถานภาพของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ โดยทางปฏิบัติของรัฐ “รัฐ จำต้องรับผิดชอบแม้การกระทำของเจ้าหน้าที่ของตนจะเกินอำนาจที่ได้รับมอบหมาย หรือขัดกับคำสั่งหรือ กฎหมายใดก็ตาม”

โดยพิจารณาดังนี้

1. การกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐแม้จะเกินอำนาจ แต่ในสายตาของผู้อื่นเจ้าหน้าที่นั้นก็มิ มีสถานภาพในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของรัฐ
2. การที่เจ้าหน้าที่ได้กระทำการใดไปโดยอาศัยการอ้างเครื่องหมายของตำแหน่งหน้าที่ หรือความรับผิดชอบ หรือโดยมีอาวุธ หรือเครื่องแบบ ที่ใช้เฉพาะ ในการปฏิบัติหน้าที่
3. การกระทำของเจ้าหน้าที่แม้เป็นการกระทำส่วนตัวและไม่ใช้ทำไปในหน้าที่ แต่รัฐก็ ปฏิเสธการรับผิดชอบไม่ได้ ถ้าปรากฏว่ารัฐละเลยที่จะใช้มาตรการเพื่อป้องกันมิให้เกิดเหตุขึ้น

ยกเว้น ฝ่ายรัฐผู้เสียหาย หากได้ใช้ความระมัดระวังก็จะไม่เกิดความเสียหายในกรณีนี้ รัฐที่ เจ้าหน้าที่กระทำความผิดสังกัดอยู่ที่ไม่ต้องรับผิดชอบแม้เจ้าหน้าที่กระทำผิดไปเพื่อประโยชน์ส่วนตัว

เอกชนซึ่งเป็นคนชาติของรัฐ

หลัก ปกติการกระทำของเอกชนภายในรัฐไม่ถือว่าเป็นการกระทำของรัฐอันจะทำให้รัฐต้องรับผิดชอบ ต่อการกระทำเหล่านั้น

เว้น รัฐต้องรับผิดชอบหากปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐละเว้นการกระทำประการใดประการหนึ่ง และการ ละเว้นนั้นเป็นการละเว้นต่อหน้าที่ที่รัฐต้องกระทำ

- การกระทำของเอกชนต่อรัฐ
- การกระทำของเอกชนต่อเอกชน

การกระทำของฝ่ายกบฏ ปฏิบัติ รัฐประหาร

- รัฐจะต้องรับผิดชอบต่อผู้เสียหาย หากมิได้ใช้ความระมัดระวังที่สมเหตุสมผล รัฐบาลต้องใช้ทุก วิธีการที่มีอยู่เพื่อป้องกันการเกิดกบฏ รัฐต้องปราบปรามอย่างมีประสิทธิภาพและรวดเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ รวมทั้งมีการลงโทษฝ่ายที่ก่อความเสียหายทาง หากสามารถแสดงได้ว่าการป้องกันอย่างสมเหตุสมผลเพื่อ ปราบและลงโทษกบฏ รัฐก็ไม่ต้องรับผิดชอบ

- ศาลมีความเห็นว่าในกรณีคนต่างประเทศซึ่งเดินทางไปทำธุรกิจในประเทศอื่น ต้องถือว่ามีฐานะ เท่ากับพลเมืองของรัฐซึ่งต้องหนักและดำเนินธุรกิจ รัฐของคนต่างประเทศเหล่านี้ไม่มีสิทธิฟ้องในคน

ต่างประเทศได้รับการปฏิบัติแตกต่างจากพลเมืองของประเทศนั้น ในกรณีเกิดความเสียหายจากสงคราม การปฏิบัติหรือความวุ่นวายภายในประเทศ โดยการกระทำของกองกำลังทหาร

สรุป รัฐไม่จำเป็นต้องรับผิดชอบการกระทำของฝ่ายปฏิวัติที่ต่อต้านรัฐบาลตามกฎหมาย ทั้งนี้ยกเว้นไว้ แต่ในกรณีที่องค์กรของรัฐสามารถดำเนินการป้องกันและลงโทษได้อย่างเหมาะสม แต่ละเลยไม่กระทำการ

ในกรณีฝ่ายปฏิวัติประสบความสำเร็จและสามารถจัดตั้งรัฐบาลของตนขึ้นแทนที่รัฐบาลเดิม รัฐบาลใหม่ของคณะปฏิวัติจะต้องรับผิดชอบต่อรัฐอื่นในบรรดาความเสียหายทั้งหลายที่เกิดแก่คนต่างประเทศ ตั้งแต่เริ่มจับกลุ่มปฏิวัติ แต่ รัฐบาลใหม่ไม่ต้องรับผิดชอบต่อการกระทำของรัฐบาลเดิมซึ่งถูกโค่นล้มไป

ประเภทของการกระทำของหน่วยงานภายในซึ่งรัฐต้องรับผิดชอบ

หน่วยงานภายในของรัฐ ประกอบด้วย

- ฝ่ายนิติบัญญัติ
- ฝ่ายบริหาร
- ฝ่ายตุลาการ

การกระทำที่ต้องรับผิดชอบ คือ

1. การออกกฎหมาย (กระทำการ) ซึ่งขัดหรือแย้งกับพันธกรณีระหว่างประเทศ
2. รัฐมิได้ออกกฎหมาย เพื่อบังคับให้ปฏิบัติตามพันธกรณี

ฝ่ายบริหาร

การกระทำที่ต้องรับผิดชอบคือ

1. เมื่อมีการจับกุมหรือกักขังคนต่างด้าวโดยมิชอบ (มิได้เป็นไปตามกฎหมายบ้านเมือง)
2. ขาดความรอบคอบ ระวังระมัดระวังตามสมควรแก่สถานการณ์ในการให้ความคุ้มครองคน

ต่างด้าว

3. ทรัพย์สินของคนต่างด้าวถูกทำลายหรือถูกทำให้เสียหาย
4. มีการเวนคืนทรัพย์สินของคนต่างด้าว โดยมิชอบ
5. เมื่อมีการพิพาทเกิดขึ้นระหว่างรัฐกับเอกชนต่างด้าว

ฝ่ายตุลาการ

ต้องรับผิดชอบในกรณี “การปฏิเสธความยุติธรรม” ได้แก่

1. กระบวนการยุติธรรม ปฏิเสธที่จะให้คนต่างด้าวอาศัยอำนาจเพื่อคุ้มครองสิทธิ

2. ขบวนการยุติธรรมที่ล่าช้าโดยไม่มีเหตุผล
3. การปฏิเสธที่จะบังคับคดีเพื่อประโยชน์ของคนต่างด้าว
4. การตัดสินที่ไม่เป็นธรรม เช่น การเลือกปฏิบัติมีอิทธิพลจากภายนอก

ประเภทของการกระทำของหน่วยงานภายใน ซึ่งรัฐต้องรับผิดชอบ

หน่วยงานของรัฐประกอบด้วยหน่วยงานหลัก 3 หน่วยงาน

1. ฝ่ายนิติบัญญัติ
2. ฝ่ายบริหาร
3. ฝ่ายตุลาการ

1. ฝ่ายนิติบัญญัติ

รัฐต้องรับผิดชอบในการกระทำของฝ่ายนิติบัญญัติใน 2 กรณี

- การออกกฎหมาย ซึ่งขัดหรือแย้งกับพันธกรณีระหว่างประเทศ เช่น ปฏิเสธการให้ใช้สิทธิทางศาล
- การที่รัฐมิได้ออกกฎหมายเพื่ออนุวัติการให้เป็นไปตามพันธกรณี เช่น อนุสัญญาว่าด้วยความสัมพันธ์ทางการทูต รัฐจะต้องฟ้องร้องทูตผู้กระทำความผิดทางอาญาต่อศาลภายในรัฐไม่ได้ รัฐต่าง ๆ จึงต้องออกกฎหมายภายในอนุวัติตามพันธกรณีดังกล่าว
(ไม่มีข้อแก้ตัวกรณีออกกฎหมายล่าช้า หรือเพราะการละเลย)

2. ฝ่ายบริหาร

รัฐต้องรับผิดชอบ

- มีการจับกุมหรือกักขังคนต่างด้าวโดยมชอบ (ไม่เป็นไปตามกฎหมาย)
 - ขาดความรอบคอบหรือระมัดระวังตามสมควรในการคุ้มครองคนต่างด้าว
 - ทรัพย์สินของคนต่างด้าวถูกทำลายหรือทำให้เสียหาย (ต้องไม่มีการเลือกปฏิบัติ, จำเป็น, เพื่อสาธารณประโยชน์, ความสงบ)
 - เมื่อมีการเอาเวนคืนทรัพย์สินของคนต่างด้าว (Nationalization) (การชดเชยราคาต้องเป็นธรรมทันที, เพียงพอ, มีผลจริงจัง)
 - เมื่อมีกรณีพิพาทเกิดขึ้นระหว่างรัฐกับเอกชนต่างด้าว
- “ศาลโว คลอส” หลักเกณฑ์ที่ว่าคนต่างด้าวต้องอยู่ภายใต้กฎหมายของรัฐคู่สัญญา จะนำกฎหมายของประเทศอื่น ๆ มาบังคับไม่ได้

- หลักเกณฑ์ทางระหว่างประเทศ สัญญาที่มีกาลโว คลอส ไม่ตัดสิทธิของรัฐ ซึ่งเอกชนสังกัดอยู่ที่จะยื่นมือเข้ามาช่วยเหลือ เพราะสิทธิที่จะคุ้มครองคนชาติของรัฐ เป็นสิทธิของรัฐ ไม่ใช่สิทธิของเอกชน เอกชนจึงไม่สามารถทำสัญญาอะไรซึ่งที่ตนไม่ได้

สรุป กาลโว คลอส ไม่มีผลบดบังความคุ้มกันทางการทูตที่รัฐอื่นมีต่อคนชาติของตน

3. ฝ่ายตุลาการ

แม้ฝ่ายตุลาการได้ชื่อว่าเป็นอิสระจากรัฐบาล แต่ฝ่ายตุลาการก็เป็นส่วนหนึ่งของรัฐ จึงไม่เป็นอิสระจากรัฐ และรัฐต้องรับผิดชอบในทางระหว่างประเทศในกรณีคำพิพากษาของศาลมีผลกระทบต่อคนต่างชาติ ต่างชาติไม่สามารถอุทธรณ์หรือฎีกา คำพิพากษาขัดหรือละเมิดพันธกรณีระหว่างประเทศ

การละเมิดพันธกรณีของฝ่ายตุลาการ คือ การปฏิเสธความยุติธรรม ได้แก่

1. การที่ขบวนการยุติธรรมปฏิเสธที่จะให้คนต่างด้าวอาศัยอำนาจศาลเพื่อคุ้มครองสิทธิ
2. การที่ขบวนการยุติธรรมล่าช้าโดยไม่มีเหตุผล
3. การปฏิเสธที่จะบังคับเพื่อประโยชน์คนต่างด้าว
4. การตัดสินที่ไม่เป็นธรรม เช่น มีการเลือกปฏิบัติ มีความไม่สุจริต หรือมีอิทธิพลจาก

ภายนอก

ข้อยกเว้นการกระทำซึ่งรัฐต้องรับผิดชอบ

กฎหมายจารีตประเพณี หรือ มาตรฐานสากล ถือว่าการกระทำของรัฐ ไม่ก่อให้เกิดความรับผิดชอบ และเป็นการยกเว้นความผิด คือ

การป้องกันตัว

สิทธิในการป้องกันตัว

- เป็นจารีตประเพณี
- ได้รับการยืนยันโดยกฎบัตรสหประชาชาติ ข้อ 51 ความว่า “ไม่มีข้อความใด ๆ ในกฎบัตรฉบับปัจจุบันจะรอนสิทธิประจำตัวในการป้องกันตนเองโดยลำพังหรือโดยร่วมกัน หากการโจมตีด้วยกำลังอาวุธ บังเกิดแก่สมาชิกของสหประชาชาติ จนกว่าคณะมนตรีความมั่นคงจะได้ดำเนินการที่จำเป็นเพื่อธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ มาตรการที่สมาชิกได้ดำเนินการไปในการใช้สิทธิป้องกันตนเองนี้จะต้องรายงานให้คณะมนตรีความมั่นคงทราบโดยทันที และจะต้องไม่กระทบกระเทือนอำนาจและความรับผิดชอบของคณะมนตรีความมั่นคงตามกฎบัตรฉบับปัจจุบันแต่ประการใด ในอันที่จะดำเนินการเช่นที่เห็นจำเป็นไม่ว่าในเวลาใด เพื่อธำรงไว้หรือสถาปนากลับคืนมาซึ่งสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ”

สรุป การกระทำของรัฐแม้ก่อให้เกิดความเสียหายนั้น แต่ถ้าหากเป็นผลของการป้องกันตัวของรัฐแล้ว รัฐก็หลุดจากความรับผิดชอบ

รีไพอชอล

รีไพอชอล เป็น วิธีการบังคับให้เป็นไปตามกฎหมายระหว่างประเทศ (Sanction) โดยรัฐที่ได้รับการกระทำละเมิดกฎหมาย และประสงค์ที่จะบังคับให้รัฐที่ก่อความเสียหายขึ้นนั้นรับผิดชอบ โดยจะต้องบอกกล่าวให้ทราบว่าจะบริหารจัดการรับผิดชอบเสีย ถ้ายิ่งนิ่งเฉยอยู่ รัฐที่ได้รับความกระทบกระเทือนก็มีอำนาจจัดการใด ๆ ที่เห็นว่าเหมาะสมและเป็นสัดส่วนกับความเสียหายที่ได้รับ แม้การกระทำนั้นจะผิดกฎหมายก็ตาม

ขั้นตอนการใช้มาตรการรีไพอชอล

1. เรียกร้องใช้มาตรการรีไพอชอล – อีกฝ่ายหนึ่งเฉย ไม่ยอมรับรู้
2. การกระทำตอบเป็นสัดส่วนที่เหมาะสมกับการกระทำที่ก่อความเสียหาย

เหตุสุดวิสัย FORCE MAJEURE

เป็นการนำหลักกฎหมายภายใน หรือ หลักที่ถือกันว่ารู้อย่างแพร่หลายในระบบกฎหมายของประเทศต่าง ๆ ไปใช้กับกฎหมายระหว่างประเทศว่าเหตุสุดวิสัยนั้นเป็นปัจจัยภายนอกที่ไม่อาจป้องกันได้

เหตุสุดวิสัย เป็นปัจจัยภายนอก เป็นสิ่งที่อิสระจากเจตจำนงของรัฐ ซึ่งบังเกิดขึ้นด้วยตัวของมันเอง ไม่มีผู้ใดเป็นสาเหตุและไม่สามารถจะป้องกันได้

สรุป หากความเสียหายเกิดจากเหตุสุดวิสัยก็ไม่มีผู้ใดจะต้องรับผิดชอบ

มาตรการ การเรียกร้องให้รับผิดชอบระหว่างประเทศและการชดเชยค่าเสียหาย

มาตรการการเรียกร้องให้รับผิดชอบระหว่างประเทศ

- รัฐเป็นผู้เสียหาย ดำเนินการโดยวิธีทางการทูต ทางศาล อนุญาโตตุลาการ
- เอกชนเป็นผู้เสียหาย ไม่สามารถฟ้องร้องรัฐได้โดยตรง ต้องอาศัยมาตรการคุ้มครองทางการทูต (Diplomatic Protection)

อำนาจรัฐเหนือดินแดนย่อมอยู่เหนืออำนาจเหนือบุคคล

ดังนั้น การใช้มาตรการคุ้มครองทางการทูต จึงมีเงื่อนไขในการใช้มาตรการคุ้มครอง 3 ประการ

1. ผู้ได้รับความเสียหาย ที่เป็นเอกชน จะต้องมีความสัมพันธ์ทางกฎหมาย กับรัฐที่จะ
ดำเนินมาตรการคุ้มครองทางการทูต (เช่นคนชาติของรัฐนั้น)

2. หมดหนทางที่จะได้มาซึ่งข้อเรียกร้องตามกระบวนการวิธีที่กำหนดไว้ตามกฎหมายภายใน

3. ความสุจริตของผู้ร้องขอ หรือผู้เรียกร้องให้รับผิดชอบระหว่างประเทศ

หากไม่ครบเงื่อนไข รัฐไม่สามารถดำเนินมาตรการคุ้มครองทางการทูต เพราะอาจถูกศาลยกฟ้องได้
และการใช้มาตรการดังกล่าวเป็นดุลยพินิจของรัฐดำเนินการ

1. ประเด็นเรื่องความสัมพันธ์ทางกฎหมาย

1. การขาดจากการมีสัญชาติ (ความเกี่ยวพัน) กับรัฐผู้ร้องขอ รัฐไม่สามารถใช้สิทธิคุ้มครองให้ได้

2. เอกชนมีหลายสัญชาติ

- หากรัฐหนึ่งก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลในบังคับของตนอีกรัฐหนึ่งไม่มีสิทธิในการ
ใช้ความคุ้มครอง

- หากรัฐทั้งสองไม่เกี่ยวข้องกับการก่อให้เกิดความเสียหาย ให้รัฐที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิด
Master Nationality สามารถใช้สิทธิคุ้มครองทางการทูต เช่น คดี Notlebohm

3. บุคคลไร้สัญชาติไม่มีรัฐใดสามารถให้ความคุ้มครองทางการทูตได้ เพราะไม่สามารถถือได้ว่ารัฐใดเป็นผู้เสียหาย

- ในกรณีสัญชาติของนิติบุคคล ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศได้ถือเอาสัญชาติของประเทศที่สำนักงานใหญ่ที่ควบคุมกิจการบริษัทเป็นเกณฑ์

ตัวอย่าง คดี Barcelona Traction

แคนาดา เป็นประเทศที่จะใช้สิทธิคุ้มครองมิใช่เบลเยียมเพราะผู้เสียหายคือบริษัท ซึ่งมีสัญชาติแคนาดา ส่วนผู้ถือหุ้นไม่ใช่ผู้เสียหาย เนื่องจาก บริษัทเป็นนิติบุคคลแตกต่างหากจากผู้ถือหุ้น

สรุป เบลเยียมเป็นรัฐที่ผู้ถือหุ้นอันเป็นเอกชนสังกัดอยู่ไม่มีส่วนได้เสียเพราะบริษัทเป็นผู้เสียหาย และถือว่าแคนาดาเป็นรัฐที่ใช้สิทธิคุ้มครองคนชาติ

การหมคนทางแก้ไขที่จะได้มาซึ่งข้อเรียกร้องตามกระบวนการวิธีที่กำหนดไว้ตามกฎหมายภายใน รัฐสามารถใช้สิทธิคุ้มครองทางการทูตได้ เมื่อเอกชนผู้เสียหายหมคนทางที่จะได้รับการแก้ไข เยียวยา ตามกระบวนการวิธีที่กำหนดไว้ตามกฎหมายภายใน

- เพราะเอกชนต้องเคารพต่อกระบวนการยุติธรรมที่กำหนดไว้ในรัฐก่อน เป็นการเคารพอธิปไตยของรัฐที่ตนอาศัยอยู่ในขณะนั้น
 - หรือข้อพิพาทอาจจะเล็กน้อย ไม่จำเป็นต้องทำให้เป็นข้อพิพาทระหว่างประเทศ พยานหลักฐานหาได้ง่าย
- * ข้อพิจารณาคือต้องได้ความว่าหมคนทางแก้ไขที่จะได้มาซึ่งข้อเรียกร้องตามกฎหมายภายในถ้าไม่มีการอุทธรณ์ ฎีกาเอง หรือพยานไม่มาศาลยังไม่ถือว่าหมคนทางที่จะได้รับการเยียวยา

ที่มาของหลักกฎหมาย

- จารีตประเพณีระหว่างประเทศ
 - มาตรา 26 อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ค.ศ. 1950
- คณะกรรมการยุโรปจะสามารถพิจารณาข้อพิพาทได้ต่อเมื่อเอกชนหมคนทางแก้ไขที่จะได้มาซึ่งข้อเรียกร้องตามกฎหมายภายในแล้ว
- * ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศได้วินิจฉัยว่าหลักเกณฑ์ดังกล่าวเป็นหลักกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศ

ข้อสังเกต

บุคคลที่จะก่อให้เกิดข้อเรียกร้องนั้นมิจำเป็นต้องเป็นมูลเหตุที่มาจากกฎหมายภายในเสมอไป อาจจะเป็นมูลเหตุที่มาจากกฎหมายระหว่างประเทศก็ได้ กล่าวคือมีการละเมิดกฎหมายระหว่างประเทศและก่อให้เกิดความเสียหายแก่เอกชน เอกชนก็ย่อมหาวิธีการแก้ไขตามที่กฎหมายกำหนด และหมคนทางแก้ไข เนื่องจากถูกปฏิเสธความยุติธรรม ได้รับการตัดสินที่ไม่เป็นธรรม ไม่ได้ได้รับความสะดวก

2. ความสุจริตของผู้ร้องขอ หรือเรียกร้องให้รับผิดชอบระหว่างประเทศ

มาจากภายิตกกฎหมายว่า “ผู้ที่มาขอความยุติธรรม ควรจะมาด้วยมืออันบริสุทธิ์”

- รัฐจะใช้สิทธิคุ้มครองทางการทูต ต่อคนชาติของตนที่ได้รับความเสียหายได้ ต่อเมื่อความเสียหายมิได้เกิดขึ้นจากการกระทำผิดของบุคคล นั้นเอง เช่น การละเมิดกฎหมายของรัฐที่ตนอาศัยอยู่ การกระทำอันเป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐที่ตนสำนักอยู่อันไม่สอดคล้องกับหลักอักษาศัยไมตรีระหว่างประเทศ การช่วยคนชาติให้ก่อกบฏต่อรัฐบาลของรัฐที่พำนักอยู่ หากเกิดความเสียหายต่อเอกชนดังกล่าวย่อมไม่สามารถร้องขอให้รัฐเจ้าของสัญชาติใช้สิทธิคุ้มครองทางการทูตแก่ตน
- การให้ความคุ้มครองเป็นสิทธิเด็ดขาดของรัฐ ของรัฐมิใช่ของเอกชน ดังนั้น เอกชนจึงไม่มีอำนาจที่จะละสิทธิดังกล่าวได้

การชดใช้ค่าเสียหาย

- หน่วยงานใดมีอำนาจตัดสินว่ารัฐที่ก่อให้เกิดความเสียหายจะต้องชดใช้ (ผู้พิพากษา)
- วิธีการใดบ้างที่หน่วยงานนั้นอาจเลือกใช้เพื่อชดใช้ความเสียหายที่รัฐได้กระทำขึ้น (กฎหมายระหว่างประเทศไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์ที่แน่นอน)

การชดใช้ต้องไม่มีลักษณะของการลงโทษทางอาญา แต่จะเป็นการชดใช้ความเสียหายที่เกิดในทางแพ่งเท่านั้น (อย่างเหมาะสม)

การชดใช้ค่าเสียหายให้ใกล้เคียงความเสียหายมากที่สุด

- กลับคืนสู่สภาพเดิมอย่างสมบูรณ์ RESTITUTION IN INTEGRATION เสมือนหนึ่งมิได้กระทำผิดขึ้นเลย
- ชดใช้ให้รัฐที่เสียหายพึงพอใจ (SATISFACTION) ชดใช้ทางจิตใจ
- ชดใช้ค่าเสียหายเป็นจำนวนเงิน (INDEMNISATION)
 1. ชดใช้เป็นเงินเมื่อเยียวยาโดยวิธีอื่นไม่ได้
 2. นิยมใช้ในกรณีรัฐใช้ Diplomatic Protection
 3. นับว่าเหมาะแก่การรับผิดชอบของรัฐที่สุด
 4. ต้องปรากฏแน่ชัดว่ารัฐเสียหายได้รับความเสียหายโดยตรง ถ้าเสียหายโดยอ้อมศาลไม่พิพากษาได้

แบบประเมินผลตนเองหลังเรียน

คำสั่ง

โปรดตอบคำถามต่อไปนี้ โดยเขียนวงกลมรอบตัวอักษรคำตอบที่ถูกต้องที่สุดในแบบทดสอบที่มีตัวเลือกหรือตอบคำถาม สำหรับแบบทดสอบที่เป็นคำถามอัตนัย

การตอบคำถาม

นักศึกษาต้องใช้เวลาตอบคำถามให้แล้วเสร็จในเวลา 15 นาที ข้อใดทำไม่ได้ให้ข้ามไปทำข้ออื่น ห้ามนักศึกษาเดาคำตอบ เพื่อการประเมินผลว่าท่านมีความรู้เพียงใดหลังการเรียนการสอนเสริมแล้ว

- (1) การให้สัตยาบัน และการภักชานูวัติ เหมือนและแตกต่างกันอย่างไร
- (2) การก่อตั้งองค์การระหว่างประเทศมักจะกระทำกันโดยวิธีใด
- (3) จงระบุถึงมูลฐานทางกฎหมายของเอกสิทธิ์และความคุ้มกันทางการทูต
- (4) หลักเสรีภาพในทะเลหลวงซึ่งอนุสัญญาเจนีวาบัญญัติรับรองไว้มีสาระสำคัญอย่างไร
- (5) อนุสัญญาเจนีวา ค.ศ. 1958 กำหนดมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันมลพิษในทะเลซึ่งรัฐชายฝั่งมีบทบาทในการดูแลอย่างไร
- (6) ตามกฎบัตรสหประชาชาติได้กำหนดให้หน้าที่ในการรักษาสันติภาพและการระงับความขัดแย้งเป็นของใคร?
- (7) ข้อใดมิใช่การได้สัญชาติภายหลังกำเนิด
 1. การแปลงสัญชาติ
 2. การโอนสัญชาติ
 3. การสมรส
 4. การได้รับสัญชาติโดยการได้รับคืนสัญชาติ
 5. การเปลี่ยนแปลงอธิปไตยเหนือดินแดน
- (8) ข้อมิใช่กรณีของผู้มีสัญชาติไทยที่อาจถูกถอนสัญชาติไทยได้
 1. หญิงต่างด้าวที่ได้สัญชาติไทยโดยการสมรส
 2. หญิงต่างด้าวที่ได้สัญชาติไทยโดยบิดามารดาเป็นคนต่างด้าว
 3. ผู้มีสัญชาติไทยเพราะเกิดในราชอาณาจักรไทยโดยบิดาเป็นคนต่างด้าว

4. ผู้มีสัญชาติไทยเพราะเกิดในราชอาณาจักรไทย โดยมีบิดาเป็นคนต่างด้าวหรือมีมารดาเป็นคนต่างด้าวแต่ไม่ปรากฏบิดาที่ชอบด้วยกฎหมาย
5. ผู้มีสัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติ

(9) ศาลไทยใช้กฎหมายในข้อใด ในการให้ลักษณะกฎหมายแก่ข้อเท็จจริง เพื่อเป็นเกณฑ์ในกรณีที่สงสัยว่าข้อเท็จจริงควรจำแนกไว้ในปัญหาข้อกฎหมายในแต่ละประเภท

1. ประมวลกฎหมายอาญา
2. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
3. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
4. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง
5. ประมวลรัษฎากร

(10) ข้อใดเป็นจำกัดที่ศาลไทยไม่อาจนำกฎหมายต่างประเทศมาใช้บังคับในประเทศไทย

1. กฎหมายต่างประเทศที่เป็นการพันวิสัย
2. กฎหมายต่างประเทศต้องห้ามชัดแจ้งโดยกฎหมาย
3. กฎหมายต่างประเทศขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน
4. กฎหมายต่างประเทศขัดแย้งกับกฎหมายไทยในส่วนที่เป็นสาระสำคัญ
5. กฎหมายต่างประเทศถูกยกเลิกไปแล้ว

(11) กฎหมายภายในและกฎหมายระหว่างประเทศ มีส่วนใดที่คล้ายคลึงกันมากที่สุด

1. ใช้บังคับกับรัฐที่มีระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย
2. ใช้บังคับกับกลุ่มประเทศสังคมนิยม
3. การยอมรับบังคับใช้กฎหมาย
4. มีบทบังคับ (Sanction)
5. ต้องมีลายลักษณ์อักษรภายใต้รัฐธรรมนูญของรัฐ

(12) ข้อใดไม่ใช่องค์ประกอบของความเป็นรัฐ

1. ระบบกฎหมาย
2. รัฐบาล
3. ประชาชน
4. อาณาเขตที่แน่นอน
5. อธิปไตยในการตรากฎหมาย

เฉลยแบบประเมินผลตนเองก่อนเรียน

- (1) สนธิสัญญาที่มีความหมายอย่างกว้าง หมายถึง ความตกลงระหว่างคู่ภาคีซึ่งอาจจะเป็นรัฐ หรือ องค์การระหว่างประเทศ ตั้งแต่สองรัฐขึ้นไป โดยกระทำขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษร และ อยู่ภายใต้ บังคับของกฎหมายระหว่างประเทศ ทั้งนี้ไม่ว่าจะกระทำขึ้นในรูปแบบใด ไม่ว่าจะทำขึ้นเป็น เอกสารฉบับเดียว หรือ หลายฉบับ และไม่ว่าจะใช้ชื่ออย่างใดก็ตาม
- (2) โครงสร้างขององค์การระหว่างประเทศประกอบด้วยองค์กรหลัก 3 องค์กร ได้แก่
 1. องค์กรซึ่งประกอบด้วยผู้แทนของรัฐสมาชิกทุกรัฐ ทำหน้าที่อภิปราย ถกเถียง เพื่อหาข้อสรุป ต่างๆ เช่นสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ
 2. องค์กรซึ่งประกอบด้วยผู้แทนของรัฐสมาชิกจำนวนจำกัด ทำหน้าที่บริหารโดยตรง อาจเรียกว่า คณะมนตรี (Council) คณะกรรมการบริหาร (Executive Committee) หรือ คณะมนตรีเกี่ยวกับการบริหาร (Council of Administration) เช่นคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ
 3. องค์กรซึ่งประกอบไปด้วยเจ้าพนักงานองค์การระหว่างประเทศทำหน้าที่ประสานงาน ระหว่าง องค์กรต่างๆ เตรียมการประชุม งานเอกสาร และงานธุรการต่างๆ เรียกว่าสำนักงาน เลขานุการ เช่น สำนักงานเลขานุการสหประชาชาติ
- (3) ผู้แทนถาวรทางการทูตมีหน้าที่ต่อรัฐผู้รับ ดังนี้ คือ
 1. หน้าที่ไม่เข้าแทรกแซงกิจการภายในของรัฐผู้รับ
 2. หน้าที่ต้องเคารพกฎหมายภายในของรัฐผู้รับ
- (4) เอกสิทธิ์ทางการทูต หมายถึง สิทธิของรัฐผู้ส่งที่จะได้รับจากรัฐผู้รับ โดยรัฐผู้รับมีหน้าที่ที่จะให้ผู้มี สิทธิได้รับความคุ้มกัน ปลอดภัยหรือหลุดพ้นจากอำนาจ หรือ ภาระอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น ความคุ้มกันจากการถูกจับกุม คุมขัง หรือ จำคุก ความคุ้มกันจากอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาล เป็นต้น
- (5) บ่อเกิดที่มาของกฎหมายทะเลมี 2 ทาง คือ หลักเกณฑ์หรือกฎที่มาจากจารีตประเพณีระหว่าง ประเทศ เช่นหลักเสรีภาพแห่งท้องทะเล และ หลักเกณฑ์ หรือ กฎที่มาจากอนุสัญญาระหว่าง ประเทศ อันเกิดจากการร่วมมือ และ ทรดกลงร่วมกัน ในการกำหนดกฎเกณฑ์มาบังคับใช้เพื่อการ ปฏิบัติร่วมกัน ในการแสวงหาประโยชน์จากท้องทะเลด้วยความยุติธรรม และ สันติ เช่น อนุสัญญา ระหว่างประเทศว่าด้วยทะเลกรุงเจนีวา ค.ศ. 1958 เป็นต้น
- (6) แนวคิดเรื่องเขตเศรษฐกิจจำเพาะมาจากหลักการขยายทะเลอาณาเขตออกไป 200 ไมล์ทะเล เริ่มจาก ปี ค.ศ. 1952 โดยกลุ่มประเทศในทวีปอเมริกาใต้ได้แก่ ชิลี เปรู และ เอกวาดอร์ ได้ประกาศอำนาจ เต็ม และ ความเป็นเจ้าของอาณาบริเวณออกไปในทะเลหลวง 200 ไมล์ เพื่อทดแทนความไม่เป็น ธรรมที่ธรรมชาติให้มา เนื่องจากประเทศเหล่านี้มีชายฝั่งที่ลาดชันมาก และหากยึดหลักไหล่ทวีปที่ รัฐชายฝั่งสามารถประกาศเขตไหล่ทวีปโดยใช้ระดับความลึกได้ 200 เมตร รัฐเหล่านี้ก็จะมีไหล่ทวีป

ที่เป็นอาณาเขตทางทะเลที่น้อยมาก จึงหันไปประกาศแนวเขตเศรษฐกิจจำเพาะ และ หาประโยชน์
จากอาณาเขตดังกล่าว

(7) ดินแดน ประชากร รัฐบาล และ อธิปไตย

(8) ข้อ 3.

(9) ข้อ 1.

(10) ข้อ 3.

(11) ข้อ 1.

(12) ข้อ 5.

เฉลยแบบประเมินผลตนเองหลังเรียน

- (1) การให้สัตยาบัน และการภาคยานุวัติ เหมือนกันในแง่ที่ต่างก็เป็นการแสดงเจตนายอมรับสนธิสัญญาขั้นสุดท้าย หรือการแสดงเจตนาของรัฐผูกพันตามสนธิสัญญา แต่มีข้อแตกต่างกันที่สัตยาบันเป็นการแสดงเจตนายอมรับขั้นสุดท้าย หรือการแสดงเจตนาของรัฐผูกพันตามสนธิสัญญาโดยรัฐที่ร่วมในการเจรจา แต่ภาคยานุวัติเป็นการแสดงเจตนายอมรับขั้นสุดท้ายโดยรัฐที่มีได้ร่วมในการเจรจา หรือยอมรับชั่วคราว หรือ รัฐนั้นได้ร่วมในการเจรจาแต่ยังไม่ได้แสดงเจตนาผูกพันสนธิสัญญา ต่อมาจึงมาแสดงเจตนาภาคยานุวัติรับเอาผลของสนธิสัญญาในภายหลัง
- (2) โดยปกติแล้ว การก่อตั้งองค์การระหว่างประเทศมักจะทำกันโดยความตกลงระหว่างรัฐในรูปแบบสนธิสัญญา พหุภาคีและบรรดาสถิติสัญญาพหุภาคีที่ทำขึ้นเพื่อก่อตั้งองค์การระหว่างประเทศมักเรียกกันทั่วไปว่า “ตราสารก่อตั้งองค์การระหว่างประเทศ” ซึ่งมักจะระบุถึงสาระสำคัญในเรื่องจุดมุ่งหมาย โครงสร้าง และขอบเขตอำนาจขององค์การระหว่างประเทศที่ก่อตั้งขึ้น ตัวอย่างของตราสารก่อตั้งองค์การระหว่างประเทศที่สำคัญๆ เช่น กติกาสันนิบาตชาติกฎบัตรสหประชาชาติ เป็นต้น
- (3) มุद्ฐานทางกฎหมายของเอกสิทธิ์และความคุ้มกันทางการทูต ได้แก่
 1. ทฤษฎีลักษณะตัวแทนของผู้แทนทางการทูต ได้รับความนิยมนิยมนในยุคลประวัติศาสตร์ถึงยุคปฏิวัติฝรั่งเศส
 2. ทฤษฎีสภาพนอกอาณาเขต ได้รับความนิยมนตั้งแต่ศตวรรษที่ 17 จนถึงยุคต้นศตวรรษที่ 20 แต่เนื่องจากเป็นทฤษฎีที่เป็นสภาพสมมุติขึ้นเท่านั้น ไม่ตรงกับความเป็นจริงจึงไม่ได้รับความนิยมนในสมัยต่อมา
 3. ทฤษฎีประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ และการถ้อยที่ถ้อยปฏิบัติเป็นทฤษฎีที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางในปัจจุบัน และได้รับการยืนยันไว้ในอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยความสัมพันธ์ทางการทูต ค.ศ. 1961
- (4) หลักเสรีภาพในทะเลหลวงที่อนุสัญญาเจนีวาบัญญัติรับรองไว้มีสาระ ดังนี้ คือ ทะเลหลวงเปิดให้แก่ชาติทั้งปวง ไม่มีชาติใดอ้างสิทธิอำนาจอธิปไตยเหนือทะเลหลวงได้ รัฐทั้งปวงมีสิทธิ เสรีภาพในการเดินเรือ ประมง วางสาย ท่อใต้ทะเล และ บินเหนือทะเลหลวง รัฐที่ไม่มีชายฝั่งมีสิทธิอุปโภค เสรีภาพแห่งทะเลท่าเทียบเท่ากับรัฐชายฝั่ง รัฐทุกรัฐมีสิทธิชักธงของตนในทะเลหลวง
- (5) รัฐชายฝั่งมีพันธะที่จะต้องดำเนินมาตรการที่เหมาะสมทั้งปวงเพื่อคุ้มครองทรัพยากรที่มีชีวิตในทะเลให้พ้นจากสิ่งที่เป็นอันตรายต้องป้องกันการทำให้ น้ำ โสโครกโดยการถ่ายเทน้ำมันจากเรือ หรือท่าเรือ หรือผลมาจากแสวงหาประโยชน์ในการสำรวจพื้นดินท้องทะเล และ รัฐทั้งปวงจะร่วมมือกับ

องค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องในการใช้มาตรการสำหรับป้องกันการให้น้ำทะเล หรือ
ห้วงอากาศโสโครก ซึ่งมีผลต่อทะเล

(6) คณะมนตรีความมั่นคง

(7) ข้อ 2

(8) ข้อ 2

(9) ข้อ 2

(10) ข้อ 3

(11) ข้อ 4

(12) ข้อ 1